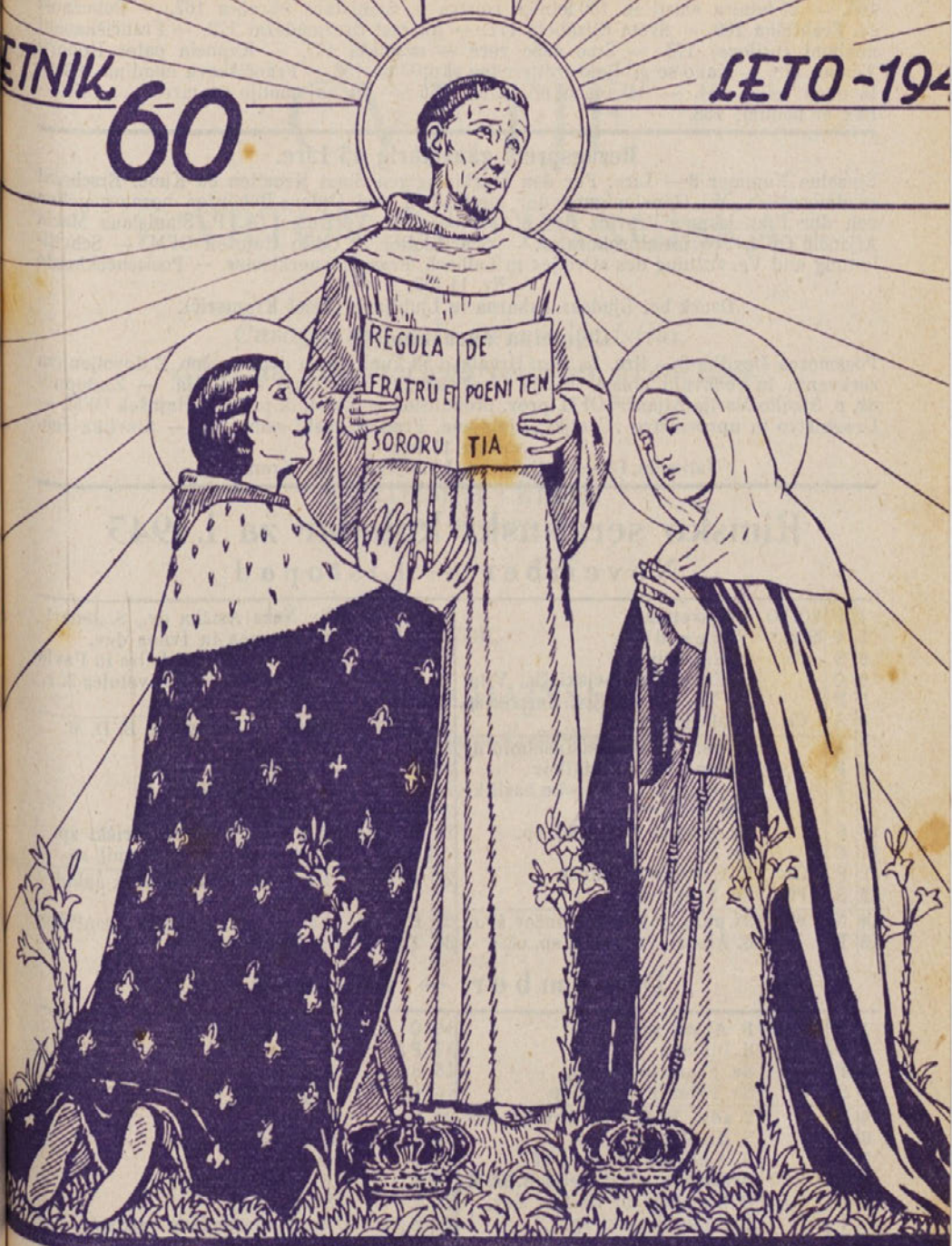

ETNIK

60

LETO-194

CVETJE

Z VRTOV SV. FRANČIŠKA

Vsebinska 11.—12. številka: Vsi sveti 161. — Pretresljivi obred 161. — Tretjerednik v mesecu vernih duš 162. — Svetogorska Marija (slika) 164. — Gradimo boljše bodočnost 165. — 25 letnica smrti in 100 letnica rojstva p. Stanislava Škrabca 167. — Pobožnost sv. Frančiška 169. — Sveta Elizabeta 171. — Na čast Brezmadežni 172. — Frančiškanski misijoni (priloga) 173. — Srce naše vere — sv. maša 177. — Kapucin pater Honorij Teršan 178. — Kako se gibljejo tretjeredne skupščine 182. — Frančiškova mladina 183. — Iz moje celice 184. — Albanska mladenka 185. — In naj molijo za mrtve... 187. — Pax et bonum! 188.

Bezugspreis ganzjährig 15 Lire.

Einzelne Nummer 3.— Lire. Für den Unabhängigen Staat Kroatien 50 Kune. Erscheint zweimonatlich. Mit Genehmigung der kirchlichen und Ordens-Behörden herausgegeben von der Franziskaner-Provinz des hl. Kreuzes. — Vertreter Dr. P. Stanislaus Maria Aljančič OFM, Provinzialprokurator. — Schriftleiter P. Odilo Hajnšek OFM. — Schriftleitung und Verwaltung des »Cvetje« in Laibach, Franziskanerkloster. — Postscheckkonto Nr. 11.495.

Druck bei Ljudska tiskarna in Ljubljana (Josef Kramarič).

Celoletna naročnina 15 lir.

Posamezna številka 3.— lire. Za Nez. Hrvatsko 50 kun. Izhaja dvomesečno. Z dovoljenjem cerkvenih in redovnih oblasti izdaja frančiškanska provincija sv. Križa. — Zastopnik dr. p. Stanko Marija Aljančič OFM, prov. prokurator. — Urednik p. Odilo Hajnšek OFM. — Uredništvo in upravnništvo »Cvetje«, Ljubljana, Frančiškanski samostan. — Številka čeka računa 11.495.

Natisnila Ljudska tiskarna, Ljubljana (Jože Kramarič).

Rimsko serafinski koledar za l. 1943

November — Listopad

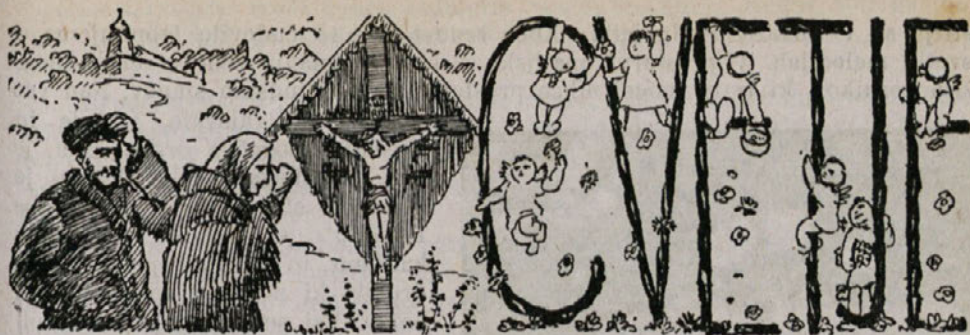
1	P	VO. PO.	Vsi svetniki	16	T	PO.	Sv. Neža Asiška dv., S. Jedert
2	T	Čm. PO. **	Verne duše	17	S	Čm.	B. Salomea in Ivana dev.
3	S	Čm.	B. Rajnerij sp.	18	Č		Posveč. bazil. sv. Petra in Pavla
4	Č		S. Karel Boromejski, šk., Vital	19	P	VO. PO.	S. Elizabeta vd., zavetnica 3. r.
5	P		Sv. Moči (relikvije), Emerik sp.	20	S		S. Feliks Valois sp.
6	S	Čm.	B. Marjeta vd.	21	N	VO.	23. pb. n., Darovanje B. D. M.
7	N		21. pb. n., B. Helena Enselmin. dv.	22	P		Sv. Cecilija
8	P		Osmina vseh svetnikov	23	T		S. Klement I. p. m.
9	T		Posvečenje Lateranske bazilike, S. Teodor m.	24	S		S. Janez od Križa
10	S		Sv. Andrej Avelinski sp.	25	Č	VO.	S. Katarina d. m.
11	Č		Sv. Martin šk. sp.	26	P	PO.	S. Leonard Portomavriški sp.
12	P	Čm.	B. Gabrijel in Janez	27	S		B. Benardin in B. Humil sp.
13	S	PO.	Sv. Didak sp.	28	N	PO.	1. adv., (izseljeniška) S. Jakob iz Marke
14	N	PO.	22. pb. n., S. Jozafat Kunčev, šk. m.	29	P	PO.	Vsi svetniki 3 red. sv. Frančiška
15	P		S. Albert Veliki šk. sp. uč.	30	T		S. Andrej ap.

December — Gruden

1	S	Čm. PO. **	B. Anton sp.	16	Č	Čm.	S. Evzebij šk. m.
2	Č	Čm.	S. Bibiana	17	P		Kvatre
3	P		Sv. Frančišek Ks. sp.	18	S		Kvatre
4	S		Sv. Peter Krizolog sp.	19	N		4. adv. ned.
5	N		2. adv., B. Nikolaj Tavelič muč.	20	P		Od dneva
6	P		S. Nikolaj sp.	21	T		S. Tomaž ap.
7	T		S. Ambrozij šk. in c. uč.	22	S		Od dneva
8	S	VO. PO.	Brezmadežno spočetje B. D. M.	23	Č		B. Nikolaj Faktor sp.
9	Č	PO.	B. Elizabeta in Delfina dev.	24	P		Sveti večer
10	P		B. Peter Sienski sp.	25	S	PO. VO.	Božič, Gospodovo rojstvo
11	S		B. Hugolin sp., S. Damaz p.	26	N		S. Štefan, prvi mučenec
12	N	PO.	3. adv., Najdba trupla sv. Frančiška As.	27	P		S. Janez, apostol in evang.
13	P		S. Lucija d. m.	28	T		Nedolžni otroci
14	T		B. Konrad in Bartol sp.	29	S		Sv. Tomaž šk. m.
15	S	PO.	Kv. Osmina Brez. spoč. B. D. M.	30	Č		B. Marjeta in Matija d.
				31	P		S. Silvester papež

Tebe Boga hvalimo!

Razlaga kratic: VO. = vesoljna odveza. PO. = popolni odpustek. Čm. = črna maša, ki je dotični dan dovoljena. PO. ** = samo za pokojne.

Vsi sveti

Misel, svetnike božje sláviti v skupnem prazniku, sega nazaj v 4. stoletje. Takrat so začeli obhajati skupni praznik svetih mučencev. Slavili so ta spomin prvo nedeljo po binkoštih, kakor se v grški cerkvi še danes obhaja na ta dan. V Siriji so obhajali ta praznik v petek po veliki noči. V rimskem misalu vidimo še danes za petek po veliki noči napis: Postajna cerkev sv. Marije mučencev. Papež Bonifacij IV. je spremenil Pantheon v cerkev. To znamenito stavbo je cesar Phokas podaril sv. očetu. Pozidal jo je leta 27. pred Kristusom Agripa v čast Avgustu za vse poganske bogove. Ta poganska stavba je postala zibelka vseh svetnikov. Papež Bonifacij je dal namreč v to cerkev pripeljati 28 voz ostankov sv. mučencev. Leta 610., in sicer 13. maja, je to cerkev posvetil Mariji in svetim mučencem. Zato se je potem dolgo časa obhajal praznik vseh svetnikov 13. maja. Papež Gregor IV. (827—844) je ta praznik prestavil na 1. november in sicer iz praktičnih razlogov. Za 13. maja je namreč prišlo v Rim v cerkev sv. Marije mučencev toliko romarjev, da jih spomladi ni bilo mogoče preskrbeti s hrano, kar je v jeseni gotovo veliko lažje. Tako je dobil praznik, ki je bil raztegnjen na vse svetnike sploh, ob koncu cerkvenega leta primerno mesto, da pomaga do izraza častitljivemu dopolnjenju Kristusovega kraljestva in prihodnjemu prihodu Gospodovemu.

Veselimo se vsi v Gospodu, ko obhajamo slovesni praznik v čast vseh svetnikov; angeli se vesele njihovega praznika in slave Sinu božjega. — Vse-mogočni večni Bog, ti nam daješ, da zasluge vseh tvojih svetnikov slavimo na en praznik, prosimo te, ko si število priprošnjikov tako pomnožil, nam podeli tudi zaželeno bogastvo svojega usmiljenja.

Pretresljivi obred

Vrši se po benediktinskih samostanih na praznik Vseh svetnikov popoldne. Redovniki pojo večernice. Oltar je najlepše okrašen. Med zlatimi svečniki so postavljeni umetni relikviariji — monštrance z ostanki svetnikov. Svetniki sami so po svojih kosteh pričujoči na oltarju, ki pomeni Kristusa. Čez oltarno mizo visi težak z zlatom tkan prt — antipendij. Šest belih sveč gori na visokih svečnikih. Na steni nad oltarjem se blesti Jagnje iz skrivnega razodetja. Na tronu sedi kot zastopnik božji opat v zlatem pluvialu — večernem plašču. Okrog njega sede častitljivi redovniki v belih liturgičnih oblačilih, medtem ko spodaj v koru vodijo štirje pevci slovesne večernice. Vsi

štirje so v razkošnih pluvialih. Zbor redovnikov se čudovito lepo ujema v svetih melodijah. V prostorni opatijski cerkvi je stala in sedela velika množica vernikov, ki je ni mogel nihče prešteti, iz vseh ljudskih stanov. Nad vso

Na pokopališču

pred oltar črni prt. Rumenordeče sveče zaplapolajo. Duhovniki pristopijo v črnih paramentih pred oltar in začno peti žalostinko iz vic: »Pred gospodom bom hodil v deželi živih.« Slavje vseh svetnikov je utihnilo, verne duše tožijo: Usmilite se nas, usmilite se nas vsaj vi, prijatelji naši!

P. ODILO:

Tretjerednik v mesecu vernih duš

V mesecu novembru smo. Stara stvar je že, da je ta mesec posvečen ubogim dušam v vicah. Kako Frančiškov otrok pomaga ubogim dušam, nam pove jasno 14. točka II. poglavja tretjerednega vodila: »K pogrebu umrlega člana naj pridejo udje tistega kraja in tudi udje, ki se slučajno mude v tistem kraju in naj skupno molijo za nebeško tolažbo rajnega Marijine molitve, ki jih je ustanovil sv. oče Dominik, to je tretji del sv. rožnega venca. Mašniki naj med sv. mašo, svetni ljudje pa, ako mogoče, pri mizi Gospodovi pobožno molijo za večni mir pokojnega brata ali sestre. »Tu nam nudi tretjeredno vodilo vsa sredstva, ki lahko z njimi pomagamo ubogim dušam v vicah.

Prvo sredstvo je sv. rožni venec. Izrečen nauk sv. Cerkve je, da lahko ubogim dušam v vicah izdatno pomagamo z odpustki. Z molitvijo sv. rožnega venca so zvezani mnogi in bogati odpustki. Vse bogate rožnavenske odpustke imate našteje v lanskem letniku Cvetja. Posebno je tretjerednikom še pri-

množico so valovale, grmele in vriskale mogočne orgle. Bila je ura nebeškega veselja. Komaj je izzvenel slovesni »Benedicamus Domino!«, se približa redovnik s kadihom in z njim pride osem drugih, ki nosijo v rokah goreče bakle. Vsi se postavijo okrog oltarja. Štirje pevci stopijo na gornjo stopnico oltarja ter spoštljivo dvignejo relikviarije in nato vsi zapuste cerkev, spremljani od onih, ki nosijo bakle. Svetniki božji gredo domov — v nebеса, ki so jih samo za nekaj trenutkov zapustili, da s svojimi brati in sestrami obhajajo praznik Vseh svetnikov.

Veliki duhovnik — opat se pridruži procesiji s svetimi relikvijami. Ves sprevod je obdan od dima dišečega kadila, ki o njem piše skrivno razodetje, da je »molitev svetih«. Samo božji Sin ostane na oltarju v podobi velikega križa. Vse luči pogasijo. Orgle zdihujejo z milo otožnimi glasovi. Črno oblečeni redovniki razgrnejo

poročen serafinski rožni venec sedmerih veselj Marijinih. Kadar koli ga molimo in kjer koli ga molimo, dobimo lahko popolni odpustek, ki ga lahko naklonimo dušam v vicah.

Drugo sredstvo je sv. maša. Vodilo pravi: naj se duhovniki tretjeredniki pokojnih spominjajo pri sv. maši. Posebej se omenjajo duhovniki, ker je duhovnik za Kristusom prvi darovalec. Toda verniki od daritve niso izključeni. Saj vendar duhovnik pri darovanju moli: »Molite, bratje, da bo moja in vaša daritev prijetna pri Bogu!«

Da, sv. maša je v polnem pomenu tudi tvoja daritev. Ves Kristus s svojim božanstvom in človeštvom, z vsem svojim zasluženjem in s svojo svetostjo je tvoj. Kot svoj osebni dar ga lahko prineseš nebeškemu Očetu, in s tem izkažeš večnemu Očetu čast, ki presega čast in molitev angelov in svetnikov v nebesih. Zato nimamo uspešnejšega sredstva, kako pomagati dušam v vicah ter jih rešiti strašnega ujetništva, kakor če daruješ pri sv. maši po povzdigovanju zanje presv. Kri Jezusovo: »Očisti me, Gospod, s svojo Krvjo in usmili se vernih duš v vicah!«

Sv. Anton Padovanski je bil nekoč pri sv. maši, ki jo je opravljal blaženi Janez iz Alverne za duše v vicah. In videl je, kako so se po povzdigovanju dvigale duše iz vic kot goreče iskre.

Tretjerednik blaženi Leonardo Galici je zbiral pri dobrih ljudeh miloščino za maše za duše v vicah. Imel je tak uspeh, da je bilo vsak dan opravljenih več sv. maš za uboge duše. Z dovoljenjem cerkvenih oblasti je ustanovil posebno bratovščino, katere člani imajo nalogo, da naročajo sv. maše za duše v vicah in gredo vsak dan k sv. maši ter sadove sv. maše naklanjajo vernim dušam. Ta bratovščina je pozneje sezidala svojo lastno cerkev, v kateri je bilo dnevno branih nad sto sv. maš za duše v vicah.

Sporedno s tretjerednim podpornim odsekom bi moral imeti slovenski tretji red tudi podporni odsek za duše. Kakor podporni odsek poskrbi za podporo na stara leta, tako bi se naj tudi vsak tretjerednik zavaroval za večnost, da bo njegova duša po smrti deležna sadov sv. maš. Kakor hitro bo mogoče, ko se razmere malo uredi, bomo začeli tudi s tem.

Tretje sredstvo je sv. obhajilo. Tretjerednik naj se ne zadovolji z navadnim obiskom sv. maše, temveč naj pristopi, kadar koli je pri sv. maši, tudi k mizi Gospodovi. Brez dvoma hočete biti tretjeredniki poslušni otroci svete Cerkve. Dober otrok ne čaka strogega povelja svojih staršev, temveč veselo izpolni celó vsako njihovo željo. In vsi vemo, kako naša mati sv. Cerkev nujno želi, da bi vsi verniki, ki so pri sv. maši navzoči, bili tudi pri dopolnitvi sv. maše, da bi se udeležili daritvenega obeda pri sv. obhajilu.

Storite to predvsem za uboge duše v vicah. Ni ga časa in trenutka, ko bi lahko zanje uspešneje molili, kot ravno po sv. obhajilu. Takrat moli z nami Kristus božji Sin sam. Takrat gleda nebeški Oče na rane svojega Sina in gotovo je ob pogledu nanje uslišana vsaka prošnja.

Četrto sredstvo so odpustki. Teh je na razpolago brez števila popolnih in nepopolnih. Popolni odpustek dobiš in ga lahko nakloniš vernim dušam, če po sv. obhajilu moliš pred podobo Križanega ono znano molitev: »Glej, o dobri in presladki Jezus!« in dodaneš očenaš, zdravomarijo in častbodi.

Nov popolni odpustek dobiš lahko takoj nato, ako moliš molitev h Kristusu Kralju vesoljstva: »O Kristus Jezus, tebe priznam za Kralja vesoljstva.« Dodaš zopet očenaš, zdravomarijo in častbodi po namenu sv. očeta.

Nešteto je nepopolnih odpustkov na razne molitve in vzdihljaje. V molitvenikih so naznačeni. Vse lahko naklonimo dušam v vicah.

Peto sredstvo je junaška žrtev za verne duše. Gotovo veste za to veliko-dušno žrtev. Morda pa ne veste, od kod izhaja? Začela jo je tretjerednica

zveličana Krescencija Hoes. Gojila je materinsko ljubezen do ubogih duš. Vse, kar je mogla, je storila, da bi jim pomagala. Svoja dela, svoje molitve, svoje trpljenje je darovala za duše v vicah. Domače in znance je nagovarjala, naj store isto. Trpeče duše je napravila, kot se je večkrat izrazila, za univerzalnega svojega dediča. Vse zasluženje svojih dobrih del je njim naklonila, pa tudi ona dobra dela, ki bi jih po njeni smrti drugi njej naklanjali. To je resnično junaška žrtev.

Izrazi se ta žrtev nekako tako: »Moj Bog, v zvezi z zasluženjem Jezusa in Marije ti darujem za duše v vicah vso zadostilno vrednost svojih dobrih del, ki jih bom opravil v svojem življenju in tudi ona, ki jih bodo po moji smrti drugi za me darovali.«

Sv. Cerkev je to junaško delo odobrila, pohvalila in z mnogimi odpustki obogatila. Nikomur pa se ni treba bati, da bo zaradi tega moral sam dolgo časa trpeti v vicah. Saj nam je cerkev naklonila tudi odpustek, ki ga ne moremo darovati dušam v vicah — tako imenovani smrtni odpustek, ki se dobi z molitvijo po sv. obhajilu, namreč:

»Gospod, moj Bog, iz tvoje roke sprejem že zdaj vdano in radovoljno kakršno koli smrt z vsemi njenimi stiskami, mukami in bolečinami.«

Kdor se žrtvuje za duše v vicah, mu bo Bog gotovo naklonil milost popolnega odpustka na smrtno uro.

Ako resnično in uspešno pomagamo vernim dušam, se s tem gotovo pokažemo vnete in prave otroke serafinskega očeta sv. Frančiška, ki je ves plamtel od ljubezni do duš in ki je svojim otrokom naročil, naj molijo za mrtve.

Svetogorska Marija begunka

Prvič je bežala med svetovno vojno leta 1915 v Ljubljano, drugič je bežala pred slovenskimi komunisti leta 1943 v Gorico.

Gradimo boljšo bodočnost!

Vojna vihra po vsem svetu.

Že nešteto žrtev je padlo.

Narod je zaslepljen, razdvojen, brat streže bratu po življenju, sin izdaja očeta, hči mater, učenec učitelja. Nemorala se je povsod razpasla in izpodjeda narodove korenine.

Kam plovemo? Stojte! Ne uničujte lastnega naroda! Mi moramo živeti, svojim potomcem moramo ustvariti boljšo bodočnost!

Saj to hočemo vsi! Toda kako? Poslušajte!

Do sedaj se je izkazalo, da se vse ideje, ki ne temeljijo na verskih načelih, izmaličijo. Edino vera je, ki daje človeku pravi smisel življenja.

Zato nazaj k Bogu!

On nam je dal deset zapovedi. Vestno izpolnjevanje teh nam prinese srečo na tem svetu, na onem pa večno zveličanje. Kršitelji božjih zapovedi pa so navadno kaznovani že na tem svetu, in ako se ne spokore, še na onem svetu.

Narode pa, ki so se odvrnili od Boga, Bog kaznuje že na tem svetu, ker na drugem svetu ne bo več narodov. V večnosti bodo samo dve vrsti ljudi: dobri in hudobni. Dobri bodo uživali večno veselje v nebesih, hudobne pa bo žgal večni ogenj v peklu.

Mi pa želimo našemu malemu narodu vso srečo na zemlji in tudi v nebesih.

Veliko je prestal naš mali narod v zadnjih dveh letih in ne vemo, kakšna usoda ga še čaka.

Vsi smo si pa edini v tem, da je treba naš narodič ohraniti pri življenju. Pri življenju pa ga bomo ohranili le tedaj, če se povrnemo nazaj k Bogu, k praviru življenja.

Da je prišla današnja velika stiska, ni kriv Bog, temveč ljudje.

Kdo je kriv, da toliko trpi slovenski narod? Ne iščimo krivcev izven naroda, temveč v njem samem.

Ko bi se ljudje ne dali zapeljati od brezbožnih komunistov, bi naš kotiček zemlje bil skoraj najmirnejši na svetu.

Vsi, ki so mislili, da bodo komunisti prinesli raj na zemljo, so se bridko zmotili.

Kakor ne pričakujemo, da bi trnje rodilo zlahten sad, tako tudi hudobni ljudje ne morejo ustvariti raja na zemlji. Tudi ni dovoljeno zlo, da bi se ustvarilo dobro. In kako moremo pričakovati odrešitve od ljudi, ki ubijajo svoje nasprotnike, četudi nimajo nobene krivde.

Kdor ruši v narodu vero v Boga, ta ruši temelje, na katerih sloni svet. Jezus Kristus je vse, kar Bog od nas zahteva, strnil v dve zapovedi: »Ljubi Boga iz vsega svojega srca, to je prva in največja zapoved, druga je tej enaka: Ljubi svojega bližnjega kakor samega sebe.« Mat 22, 37–40.)

Kdo pa je moj bližnji? Jezus je to razložil v lepi priliki o usmiljenem Samarijanu. Moj bližnji je torej vsak človek, tudi moj sovražnik. S tem pa seveda ni rečeno, da bi se ne smeli boriti proti zmotnim in nevarnim idejam svojega bližnjega. S tem se ne pregrešimo proti ljubezni do bližnjega, ker se sovraži le zmoti, ne pa človek, ki je v zmoti.

V naši dobi se je brezboštvo razbohotilo in ogroža ne samo javni red in mir, temveč tudi človeško življenje. Zato je borba proti brezboštvu opravičena in dovoljena in v skladu z evangelijskimi nauki. Kadar je vsa človeška družba v nevarnosti, takrat se smemo braniti tudi z orožjem. Ali se ne pregrešimo potem proti krščanski ljubezni do bližnjega? Nikakor ne! Saj moj bližnji ni

samo sovražnik, ki ograža mene, temveč enako tudi moje brate in sestre, vse vernike, katerih življenje je ogroženo. Ali je to prava ljubezen, če pustimo da peščica ljudi ubija naše sorojake, brate v Kristusu? Ko bi kdo našel v svoji hiši gada, ali ga ne bi takoj ubil? Ali bi morda čakal, da koga prej piči, in bi ga šele potem ubil?

Mi pa hočemo graditi boljšo in lepšo bodočnost. Kakor sonce po viharju lepše zasije, tako naj zaživi tudi naš narodič po današnji hudi stiski in preizkušnji.

Poglejmo vrtnarja, kako si urejuje vrt. Najprej prekoplje zemljo, odstrani kamenje, izruje korenine, preseje skrbno rodovitno zemljo, nato jo pognoji in nazadnje šele vseje žlahtno seme. Dan za dnem hodi gledat, kako mu uspevajo rastline, vsak najmanjši plevel takoj odstrani in čim bolj je skrben in pazljiv, tem bolj mu uspevajo rastline. Kdor pa pusti, da se razbohota plevel, temu hirajo žlahtne rastline in polagoma tudi shirajo.

Tako je tudi v življenju naroda. Ako posamezni člani žive zgledno življenje, bo ves narod dober, ako se pa vgnezdijo med dobre ljudi zločinci, jih je treba takoj izločiti in ne čakati, da naredo veliko škodo, ker potem se izruje s hudobnimi tudi mnogo dobrih.

Ali ste že kdaj slišali, da bi kdo v zaboju jabolk pustil tudi gnila? Ali jih ne vrže takoj iz zaboja? Ali bo morda čakal, da mu še več jabolk segnije? Tudi nihče ni tako neumen, da bi verjel, da bodo zdrava jabolka ugodno vplivala na gnila, kajti le obratno je res: gnila jabolka pokvarijo zdrava.

Zato mora človeška družba, ki hoče uspevati in napredovati, izločiti iz svoje srede vse škodljive člane. Ako tega ne stori, bodo slabi člani okužili kmalu vso družbo. Boljša prva zamera nego zadnja.

Naša bodočnost pa sloni na mladini. Ako hočemo torej imeti boljšo, zadovoljnejšo in lepšo bodočnost, moramo začeti pri mladini, kajti stari ljudje se ne dajo več predelavati in vzgajati.

Mladina je idealna, požrtvovalna in pripravljena sodelovati, zato morajo oni, ki vzgajajo mladino, biti pravi apostoli, polni gorečnosti, pravični, pošteni, nesebični, ker le tako bodo mladino pritegnili nase.

Vsak, ki ima dobro voljo in hoče pomagati pri gradnji boljše bodočnosti, je vabljen, da se pridruži armadi Kristusovih borcev, včlanjeni v KA.

In zakaj prav v Katoliški akciji?

Zato, ker je KA organizacija, ki jo je ustanovil papež Pij XI., in ker nobena druga organizacija ni sposobna, da bi pridobivala svet za Kristusa Kralja, kajti pokristjaniti bo treba ves razkristjanjeni svet, upreti se novemu poganstvu in boriti proti močnemu, organiziranemu brezboštvu. To delo bo zmogla le posebna organizacija, katere člani so disciplinirani, enodušni, enotnega duha in ki priznavajo enotno vodstvo.

Ako bomo poslušali nasvete papeža in škofov in se po njih tudi ravnali, nam je boljša bodočnost zagotovljena.

Gorečniki-ce!

Liste FMZ izpolnite natančno! Vsi podatki člana-ice morajo biti natančno in razločno napisani, ker jih potrebujemo za celotno kartoteko FMZ!

Kmalu prinesite še ostale liste FMZ! Pridobivajte člane-ice!

25 letnica smrti in 100 letnica rojstva p. Stanislava Škrabca

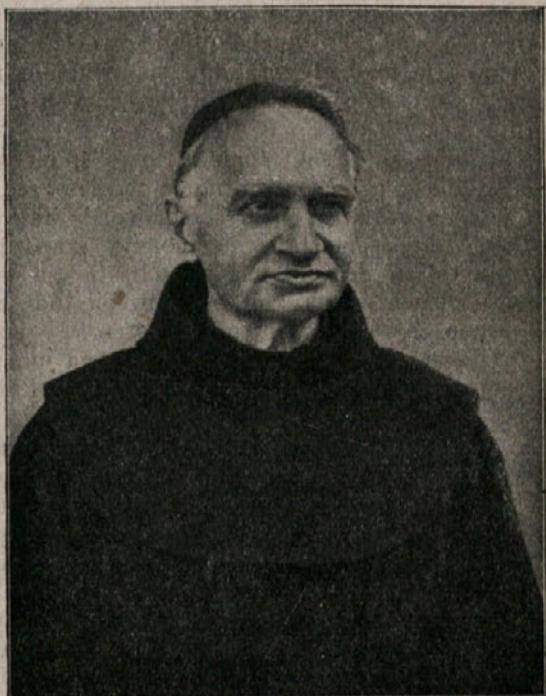
Šesti dan meseca oktobra je minilo 25 let, kar je umrl veliki slovenski pisatelj, neprekosljiv učitelj naše slovenščine in klasičnih jezikov, izboren slavist, vzoren redovnik in izvrsten duhovnik p. Stanislav Škrabec. Bil je 36 let urednik »Cvetja«. Ker bo dne 7. januarja 1944 preteklo 100 let, kar je bil ta veliki mož rojen, je več kot prav, da se ga naše »Cvetje« ob tej priliki spomni. Mislim pa, da se ga ne moremo spomniti lepše, kot da povemo, kaj je »Cvetje« pisalo o njem ob njegovi smrti. Njegov zvesti učenec p. Vincencij Kunstelj je takrat svojemu učitelju napisal posmrtnico. Naj bo za dvojni jubilej ponatisnjena:

Dne 8. oktobra 1918 smo spremljali na zadnji poti žalostnega srca moža, ki zasluži, da bi se popisalo njegovo življenje z zlatimi črkami, moža

polnega zaslug za katoliško Cerkev in za slovenski narod, zlasti za povzdigo našega jezika, moža velikega po umu in otroško nedolžnega po njegovem nežnem srcu.

Njegovo življenje obsega dolgo dobo skoraj pet in sedemdeset let, dobo neprestanega dela, predvsem dela za lastno in drugih svetost in krščansko popolnost. Lepo je znal rajni p. Stanislav druge poučevati v krščanski modrosti, ali še bolj si je sam prizadeval za njo. Vedno nam je bil vsem, ki smo z njim živeli, prekrasen zgled izvrstnega duhovnika in redovnika. Prvi zjutraj na nogah je zvečer navadno zadnji legal k počitku, tako v mlajših letih kakor tudi v starosti. Prve jutranje ure je posvečal Bogu z molitvijo, daritvijo sv. maše in spovedovanjem; in to dan za dnem skozi dolgo vrsto let. Po končani službi božji je hitel v šolo, kjer je z mladeniško živahnostjo in ognjevit besedo razlagal svojim sobratom, mladim klerikom, skrivnosti človeškega in božjega znanja. O čemer je govoril, povsod je bil doma in je šel vsaki stvari do dna. Zlasti je bil korenito podkovan v jezikoslovnih znanostih, v čemer mu je težko najti enakega.

Po končani šoli je šel v svojo celico in se zakopal med knjige, dokler ga ni samostanski zvonec poklical k skupnemu obedu. Užival je le malo najpotrebnejše hrane, pil ni skoraj nič. Bil je vzor treznega človeka. Rad pa se je med obedom kaj pogovoril s svojimi sosedi in je tudi v teh pogovorih nehote razodeval svojo duhovitost. Po obedu pa zopet v celico h knjigam. Ob lepih dnevih je vzel eno ali drugo in odhitel na vrt, kjer je med cveticami ali ob hudi vročini v malem gozdiču preživel marsikatero uro, ako ni imel popoldanske šole. Ob štirih popoldne se je udeležil skupne mo-

litve in nato bral in pisal do večerje; po večerji se je navadno malo pogovoril s svojimi sobraty, nato pa šel zopet na delo do pozne nočne ure.

Njegova celica v Gorici je bila precej prostorna in je imela dvoje oken. V njej je bila preprosta postelja, pisalna miza, klečalnik, nekaj stolov in nekoliko podob, na oknih nekaj loncev s cveticami, sicer pa povsod same knjige, ne samo po omarah, temveč tudi na klečalniku, na postelji, po tleh, sploh povsod. Do malega vsak dan so prihajale nove in rajni jih je pridno prebiral in kritično presojal in tudi rad drugim posojal, ki mu jih, žal, niso vedno vračali.

Celico si je sam pometal in je sploh veliko gledal na to, da drugi niso imeli dela z njim, nasprotno je pa sam rad postregel zadnjemu bratu lajiku in se z vsakim ljubeznivo pogovoril. Zato je pa užival tako v samostanu kakor zunaj samostana neomejeno zaupanje. Njegova spovednica je bila vernim silno priljubljena in sobratje so v raznih zadevah radi iskali pri njem dobrega sveta. Smel si mu pa tudi res zaupati: kar je on zvedel, to je ostalo zakopano v njegovem srcu. Še se spominjam, s kako vnmemo nam je razlagal znane besede priljubljenega mu pesnika: »Tudi zvesti molčečnosti je gotovo plačilo.« (Hor. Od. III. 2, 25.) Rajni je pač poznal čednost molčečnosti in le Bogu je znano, koliko skrivnosti je nesel s seboj v grob.

V šoli je bil, moramo reči, precej natančen in skoraj strog in je stavil včasih precej visoke zahteve, ali kdor se je resno poprijel njegovih predmetov, ta se je pa tudi veliko naučil pri njem, poleg navadnih gimnazijskih predmetov zlasti govorništva, za kar je imel zelo razvit čut, četudi sam ni nastopal kot govornik, pokazal je pa v šoli, kaj zna. In znal je, da smo imeli res užitek.

In kako nas je vnmel za lepoto slovenskega jezika. Lepota pa njemu ni bila to, kar je drugim tolikokrat: moda, ki je od danes do jutri in se kakor luna spreminja. Lepote podlaga je bila njemu resnica, ki se ne spreminja. Kaj je res, kaj je opravičeno, to je vedno vprašal in na podlago resnice je zidal svoje poslopje slovniškega raziskavanja. V začetku so le redki verjeli mlademu preroku, ko je z odločno besedo in prirojeno mu ribniško šegavostjo, obenem pa seveda s trdnimi dokazi na platnicah »Cvetja« pobijal tiste, ki so delali silo slovenskemu jeziku. Kmalu pa je vendar slovenski svet spoznal, da je p. Škrabec velik učenjak, ki z večšo roko vodi naravni razvoj našega lepega materinega jezika, ki so ga mnogi neokusno kvarili, kajpada v prepričanju, da prav delajo. Našega učenjaka je to seveda bolelo in dražilo, ali poguma mu ni vzelo.

Ko je leta 1915. Italijan začel streljati v Gorico in nje okolico, tedaj je p. Stanislav hitro spoznal, pri čem smo: vendar ni kazal nikake volje za beg. V priljubljeni Gorici je hotel skleniti svoje življenje. Nazadnje pa se je vendarle vdal prigovarjanju svojih sobratov ter odšel silno žalosten 28. novembra 1915 zvečer okoli 10. ure z nekaterimi sobraty iz Gorice. Vso pot do Ljubljane, ki je bila tedaj silno dolga — prišli smo v Ljubljano šele naslednji dan proti večeru — ni zaužil drugega kot košček kruha in ni govoril skoraj nič.

V Ljubljani so ga sobratje seveda prijazno sprejeli, ali meglena Ljubljana, pa naj je še tako dolga vas, mu vendar ni mogla nadomestiti sončne Gorice, ki mu je bila v teku let postala druga domovina. Vkljub vsej skrbni postrežbi je začel vidno hirati in pešati. V mladih letih bi bil vse to kajpada zmagal, ali v toliki starosti ni več šlo. Zato pa smo dan za dnem pričakovali, kar je moralo priti.

Četudi smo pa vedeli, da mora priti, nas je vendar tvoja smrt, naš ljubljani učitelj, silno pretresla, zakaj zavedamo se v polni meri, da je naša redovna pokrajina in ves naš red in ves naš rod s teboj silno veliko izgubil.

Zgubili smo moža, ki ga ne bo kmalu takega med nami, moža polnega prave modrosti in zanesljivega v vseh zadevah.

Preprost je bil tvoj pogreb, naš dobri p. Stanislav, kakor je bilo preprosto vse tvoje življenje. Nikogar ni bilo, ki bi bil odprl svoja usta in ob tvojem odprtem grobu povelil tvoja velika dela in te častil z visoko pesmijo, tudi pevci se niso oglasili, ali čemu?! Mi, ki smo te poznali, vemo, da vsega tega ni bilo treba, tebe hvalijo in povzdigujejo tvoja, četudi skrita, vendar velika dela, tebe povzdiguje tvoj trdni, moški značaj, ki se ni nikdar upognil v boju za resnico, tebe povzdiguje v tvoji smrti tvoje čednostno svetniško življenje. Zapustil si nas telesno, s svojim duhom pa boš vedno ostal in živel med nami, ki te odkritosrčno ljubimo.

DR. P. HILARIN FELDER O. MIN. CAP. — ATOM.:

Pobožnost sv. Frančiška

Ta pobožnost pa se obrača s posebno ljubeznijo k drugi božji osebi, oziroma k Bogu-človeku Jezusu Kristusu. Kristus je imel samo po sebi umevno v krščanski pobožnosti vedno položaj prednosti. Toda od dobe križarskih vojn, ko je bilo krščanstvo prevzeto misli osvojiti si zopet kraje našega odrešenja, se zdi, da so se vrnili oni prvi dnevi, ko so bili verniki na kratko imenovani »klicarji imena Jezusovega« in »molivci Gospoda Jezusa«. Začetek je napravil veliki pridigar križarskih vojn Bernard iz Klervoja. Toda, kar je v njem in v njegovem stoletju kalilo, »to se je v svetem asiškem ubožcu razvilo v cvet, katerega vonj je svet napolnjeval«. Ne samo molitveno življenje, ampak celo življenje Frančiškovo je v najvišjem smislu usmerjeno proti Kristusu, kakor smo to pokazali v prvih poglavjih naše knjige. Kar je bilo tam povedano, se da povzeti s kratkim stavkom Tomaža Čelanskega: »S polno dušo ga žela samo po Kristusu, njemu ni posvetil samo vsega svojega srca, ampak tudi celo svoje telo.« Svoj izraz najde njegova pobožnost do Kristusa v od njega sestavljenih »Dnevnica o trpljenju Gospodovem«. Sestavljen jih je v ganljivo otroškem in pobožnem mišljenju iz psalmov, ki so po večini vzeti iz sv. pisma, deloma pa tudi spesnjeni od njega samega. One naj bi v njem in v drugih pospeševale »češčenje in spomin in slavo trpljenja našega Gospoda«. Točno govorjeno ne gre tu samo za dnevnice o trpljenju, ampak za dnevnice o Kristusu sploh, v katerih se slave glavne skrivnosti življenja Boga-človeka, seveda tako, da stojita križ in Križani v središču cele pobožnosti. Celo psalm za božične večerice, ki naj bi izražal srečo nad rojstvom božjega Deteta, izzveni končno v spominu na trpljenje Kristusovo.

»Veselite se v Bogu, našem pomočniku; vriskajte Gospodu živemu in pravemu Bogu z radostnim glasom.

Kajti Gospod Najvišji je strašen; velik kralj nad celo zemljo.

Kajti najsvetejši Oče v nebesih, naš večni Kralj nam je iz višine poslal svojega Sina; in ta je bil rojen iz preblazene Device Marije.

On bo k meni klical: Moj Oče si ti; in jaz ga bom napravil za prvo-rojenca, za najvišjega med kralji zemlje.

Oni dan je Gospod naš Bog poslal svojo milost in ponoči svoj slavospev.

To je dan, ki ga je Gospod naredil, veselimo in radujmo se v njem.

Kajti, ljubljeno in presveto Dete nam je bilo dano, in je bilo za nas na potovanju rojeno in v jasli položeno, ker ni imelo nobenega prostora v gostišču.

Čast bodi Bogu, Gospodu, na višavah, in mir ljudem na zemlji, ki so dobre volje.

Veseli se naj nebo in raduje naj se zemlja; šumi naj morje in kar ga napolnjuje.

Pojte Gospodu novo pesem, pojte jo Gospodu vse dežele.

Kajti velik je Gospod in vseskozi hvale vreden, strašen je nad vsemi bogovi. Častite Gospoda vi narodi, in slavite Gospoda; poveljučite Gospodovo Ime.

Darujte mu svoja lastna telesa in nosite njegov sveti križ in spolnajte do konca njegove najsvetejše zapovedi.«

Svetega Frančiška pobožnost do Kristusa se je razlila po vsem njegovem redu, da, po celi časovni dobi, katero običajno imenujejo frančiškansko. Splošno znano je, da so njegovi lastni sinovi to pobožnost čuvali kot dragoceno dediščino. Razvidno je to že iz grba s križem, ki si ga je red dal, iz varstva križa, katerega čuva v sveti deželi od 13. stoletja do današnjih dni, kakor tudi iz pobožnosti križevega pota, ki jo je ponesel v vse plasti ljudstva, v vsa stoletja. Frančižanke so gojile z enako gorečnostjo pobožnost do Kristusa in križa, počenši od sv. Klare pa do sester križark današnjih dni. Tomaž Celanski poroča, da je Klara dnevno s križanim Zveličarjem duhovno umrla; da je »enako pobožnostjo, kakor on, molila dnevnic trpljenja, ki jih je sv. Frančišek sestavil; da je stalno molila k ranam Odrešenikovim; sploh, da je goreče častila Križanega in to priporočala svojim sestram. V njenih pismih na blaženo Nežo iz Prage se izraža ganljiva ljubezen do božjega Zveličarja. Na smrtni postelji so ji morali zadnjič naprej brati besede in zgodbo o trpljenju Jezusovem, potem je dala poklicati brata Juniperja k sebi in ga veselo prosila, naj pove kaj novega v hvalo Gospodovo, kajti vedela je, da je ta »izredni pevec božji znal govoriti goreče besede o Gospodu«.

Istočasno so frančiškanski mistiki prišli za pero, da bi pobožnost do božjega Zveličarja ponesli v najširše kroge. Že proti sredi 13. stoletja je sestavil brat David iz Augsburga poleg drugih latinskih in nemških spisov tako ljubezni polna premišljevanja in molitve o »prisrčno ljubljenem Gospodu Jezusu Kristusu«, kakor bi jih enako globoke, spodbudne in prisrčne težko našli kje drugod. Zdi se, kakor da poje zraven refren, ko dostavlja verze:

»Jezus presladko veselje.

Ti si duši svetlo sonce,

ki sije v dušo, da tako sladka muka po tebi bolešno hrepeni.

Kakšno veselje ona pridobi,

če v tvojem kakor med sladkem božanstvu gori!«

Še mogočnejši podvig pa je dobila pobožnost do Kristusa po svetem Bonaventuri, knezu mistikov. Na skoraj nešteti mestih svojih del priporoča češčenje Križanega kot najkrajšo in najvarnejšo pot, ki vodi preko vseh stopenj molitve do viška mističnega zedinjenja z Bogom. Duša, ki hoče prodreti v skrivnosti duhovnega življenja, se mora očistiti v krvi Križanega, se mora pustiti nositi od goreče ljubezni do Križanega, mora brez prestanka moliti Križanega, ga premišljevati in poveličevati.

Vpliv frančiškanske pobožnosti do Kristusa na poznejši srednji vek se zrcali v skoraj božanstveni knjigi Tomaža Kempčana (1379—1471). Poskus »Hoj za Kristusom« pripisovati sv. Bonaventuri, je kajpada zgrešen. Ne da se pa tajiti, da je Tomaž Kempčan poznal in uporabljal dela serafinskega učenika in da izraža vse skozi pobožnost, ki je izšla od sv. Frančiška. Pred frančiškansko dobo ne bi bil nihče na to mislil, spisati knjigo z naslovom »O Hoji za Kristusom«. Frančiškanska misel in molitev je vsako poglavje »Hojec«. Frančiškansko je posebno prisrčna povezanost duše s križem in taternakelnjom. Frančiškansko je končno glavno načelo, ki obvlada vse: »Naše

največje prizadevanje mora biti, preiskovati življenje Jezusa Kristusa... Če imaš Kristusa, si bogat in drugega nič ne potrebuješ, kajti enaka je bila tudi vodilna zvezda sv. Frančiška: »Jaz poznam Kristusa, ubogega Križanega. Več ne potrebujem.«

P. Krizostom:

Sveta Elizabeta

Elizabeta kneginja,
ti blaga mati vseh sirot,
ubogim si pomagala,
trosila stiskanim dobrot.
Ljubezni rože ti v rokah dehte,
Ljubezen napolnjuje ti srce,
Elizabeta kneginja.

Elizabeta blažena,
ni te omamil dvorni svet,
ne zapeljivi čar sveta,
ne biserni kraljev nakit.
S ponižnostjo si vsa ovenčana,
v ponižnosti v nebo povzdignjena.
Elizabeta blažena.

Elizabeta vzor si nam!
V ljubezni božji zdaj živiš.
Plačilo ti Gospod je sam,
v svetlobi blaženstva goriš.
Častilci danes ti obetamo,
posnemati te zvesto hočemo.
Elizabeta vzor si nam!

**Zagovarjaj
nas pri svojem
Sinu!**

Na čast Brezmadežni

(Se moli vsako soboto)

V. Vsa lepa si, Marija.

O. Vsa lepa si, Marija.

V. In izvirnega madeža ni na tebi.

O. In izvirnega madeža ni na tebi.

V. Ti slava Jeruzalema.

O. Ti veselje Izraela.

V. O Marija.

O. O Marija.

V. Devica najmodrejša.

O. Mati preblaga.

V. Prosi za nas.

O. Zagovarjaj nas pri svojem Sinu.

V. V svojem spočetju, o Devica, si bila brez madeža.

O. Prosi za nas Boga, čigar Sina si nam rodila.

Molimo. O Bog, ki si z brezmadežnim spočetjem Device pripravil vredno prebivališče svojemu Sinu, prosimo te, ki si jo zavoljo smrti istega tvojega Sina obvaroval vsakega madeža, daj tudi nam, da po njeni priprošnji čisti k tebi pridemo. Po istem Kristusu Gospodu našem. Amen. (Odpustek 500 dni. S. Paenit. 19. dec. 1936.)

Leto I

November-December 1943

Št. 11, 12

Po misijonski nedelji

Mnogi zelo dobri katoličani mislijo, da že izpolnijo svojo misijonsko dolžnost, ako darujejo na misijonsko nedeljo za misijone majhen denarni prispevek, kupijo misijonski list ali pa za misijone nekoliko molijo, na vse druge dni v letu pa na misijone pozabljajo. Njih misijonska gorečnost na misijonsko nedeljo je sicer hvalevredna, a njih brezbriznost vseh ostalih dni v letu vredna graje. Vzrok temu mišljenju in ravnanju je predvsem v tem, ker ne pojmujejo prav misijonskega vprašanja in ga zato resno ne vzamejo. Misijonsko delo se jim zdi nekaj nepotrebnega, nekaj postranskega, morda celo nespametnega. To njihovo mišljenje je prav v nasprotju z misijonskim mišljenjem Cerkve, ki po besedah sv. očeta Pija XI. pojmuje misijonsko delo kot najvažnejše in najsvetejše izmed vseh katoliških podjetij.

Gospod Jezus je ustanovil svojo Cerkev kot katoliško, t. j. vesoljno. Po njegovi najsvetejši volji naj bi v njenem materinskem naročju našli zavetje vsi narodi vseh časov do konca sveta. Vidna Kristusova Cerkev naj bi se ustanovila v vsakem narodu, da bi se tako po njej kot redni poti v nebesa mogli zveličati člani vsakega naroda. Zato se glasi Kristusova oporoka pred vnebohodom: »Dana mi je vsa oblast v nebesih in na zemlji. Pojdite torej in učite vse narode, krščujte jih v imenu Očeta in Sina in Svetega Duha. In učite jih izpolnjevati vse, karkoli sem vam zapovedal, in glejte, jaz sem z vami vse dni do konca sveta.« (Mt. 28, 18—20.) Ta jasna Kristusova zapoved nam potrjuje, da je Cerkev po svojem bistvu vesoljna, a obenem kaže, da ji prav njena vesoljnost nalaga misijonstvo.

Ako bi Cerkev z misijonstvom zdaj prenehala, bi se odpovedala enemu izmed znakov prave Kristusove Cerkve, t. j. vesoljnosti in bi nehala biti prava Kristusova Cerkev.

Cerkev Kristusova je po svojem najglobljem bistvu skrivnostno telo Kristusovo. V vsakem živem telesu je zakon rasti. Vsako telo mora rasti, ako se pravilno razvija, dokler ne doseže svoje dorasle velikosti. Sicer ostane telo spaček. Zakon rasti je tudi v Cerkvi — skrivnostnem telesu Kristusovem. Ob ustanovitvi je bila Cerkev kot nebogljen otrok. Po božji zamisli pa mora skrivnostno telo rasti in doseči polno starost Kristusovo. Kdaj bo ta polna

starost Kristusova pri skrivnostnem telesu Kristusovem dosežena? Takrat, ko bo med vsemi narodi Cerkev, skrivnostno telo Kristusovo, zadosti vidna in bo dana možnost, da se bo mogel vsak vanj včlaniti. Ali z drugimi besedami: Cerkev, skrivnostno telo Kristusovo, bo dosegla svojo doraslost, ko bo rešila misijonsko vprašanje. Danes še tega daleč ni storila. Znameniti misijolog pater Charles S. J. pravi, da je danes Cerkev v primeri z ono dorastlostjo, ki jo bo imela ob svojem času, kot petletni otrok. Ako hoče Cerkev doseči svojo dorastlost, mora nujno misijonsko delovati. Ako bi se Cerkev kot skrivnostno telo Kristusovo odpovedala misijonskemu delu, bi se odpovedala svoji rasti in ostala okrnjena in nerazvita.

Iz vesoljnosti Cerkve in iz resnice, da mora Cerkev kot skrivnostno telo Kristusovo rasti, sledi, da veže Cerkev stroga dolžnost, da misijonari. Ta njena stroga dolžnost je redna, kakor je redna njena dolžnost, da vodi k zvečanju svoje člane.

Mi vsi smo člani Cerkve po sv. krstu, a po sveti birmi smo postali njeni polnoletni člani, njeni vojaki. Po sv. krstu in še bolj po sv. birmi prehaja na nas misijonska dolžnost Cerkve in postaja naša misijonska dolžnost. Zato se nobeden vernik ne more in ne sme odtegniti misijonski dolžnosti. Ker se Cerkev zaveda velike važnosti sodelovanja vernikov pri rešitvi misijonskega vprašanja, zato hoče, da bi bilo vsaj njih najmanjše sodelovanje organizirano. Cerkev hoče, da bi bil vsak nad 12 let star vernik član Družbe za širjenje vere (DŠV) in vsak otrok pod dvanajstim letom član Dejanja sv. detinstva Jezusovega (DSD). Ti dve družbi sta uradni papeški družbi za vso Cerkev in želita nuditi pomoč vseh vernikov vsem nevernikom, oziroma vseh katoliških otrok vsem nevernim otrokom. Veličastna je ta zamisel Cerkve. Koliko gmotno in duhovno pomoč bi prejeli misijoni, ako bi res vsak nad 12 let star katoličan vsak dan zmolil očenaš, zdravomarijo s pristavkom: »Sv. Frančišek Ksaverij, prosi za nas!« in mesečno daroval 50 centezimov in bi vsak katoliški otrok dnevno zmolil zdravomarijo s pristavkom: »Sveta Marija, prosi za nas in za uboge poganške otroke!« in daroval mesečno 25 centezimov. Kakor smo slišali na misijonsko nedeljo, želi škofijsko misijonsko vodstvo, da bi ti dve misijonski družbi po misijonski nedelji zajeli najširše plasti odraslih vernikov in otrok. Vsak tretjerednik naj se vpiše v DŠV, in ako mu je mogoče, naj postane tudi njen desetnik, t. j. naj pridobi deset novih članov. Vpis v DŠV in pridobivanje za DŠV, oziroma v DSD, to je naša prva naloga po misijonski nedelji. Če bomo to izvršili, bomo kot člani DŠV dnevno pomagali misijonom, kakor oni dnevno potrebujejo naše pomoči.

Misijoni so daleč od nas, dnevno pa nas obdaja nešteto skrbi. Zato prav lahko nanje pozabimo. Pred pozabljenjem nanje nas obvaruje misijonski tisk, ki nas neprestano opozarja na misijonsko dolžnost, nam vliva pravo misijonsko miselnost, iz katere izvira vedno večja gorečnost. »Katoliški misijoni«, naš splošno misijonski list, vrši to nalogo. Zato je naša druga naloga po misijonski nedelji, da si naročimo, beremo in širimo »Katoliške misijone« (naročnina znaša 20 lir, za dijake 10 lir. Naroča se: Uprava »Katoliških misijonov«, Tabor 12, Ljubljana).

Vsak tretjerednik naj izvrši po misijonski nedelji ti dve temeljni nalogi vsakega dobrega katoličana. Nato pa naj po moči svoje gorečnosti na druge načine z molitvijo in žrtvijo podpira misijone, zlasti frančiškanske z vpisom v Frančiškansko misijonsko zvezo (FMZ).

Nikomur se ni treba bati, da bi zaradi tega bil oškodovan, ali da bi trpelo delo za versko poglobitev med nami. Nasprotno, misijonsko delo nas posvečuje in pogloblja versko življenje v nas. Čim bolj Cerkev raste, tem močnejša je pri nas. Čim bolj Cerkev zmaguje v širnem svetu, tem bolj bo zmagovala pri nas.

Naši misijonarji ...

P. OTON SKOLA

Dosedaj smo na kratko spoznali slovenske frančiškanske misijonarje na Kitajskem. Pojadrjamo zdaj v Ameriko, kjer je deloval p. Oton Skola. Rojen je bil 3. novembra 1805 v Novem mestu. Pri krstu je dobil ime Karol Nikolaj. Zaradi vojne je dokončal šesto šolo šele v svojem 22. letu. V red sv. Frančiška je stopil 1. 1827. Že kot mladenič je hotel postati misijonar. To željo je krepil, ko je čital razna misijonska poročila, zlasti ona, ki sta jih pošiljala Baraga in Pirc. Učil se je angleščine in sestavil zanimiv angleški slovar, ki ga hrani v rokopisu semenišče St. Bonaventure v New Yorku. Naposled je pisal gen. vikarju preč. Frideriku Baragi, da bi ga sprejel dotroitski škof v svojo škofijo za indijanske misijone. Baraga mu je odgovoril, da bo škof Resé prav rad ugodil njegovi želji, če pride v Ameriko. 24. septembra 1841 je odpotoval v Ameriko. Vožnja je trajala tri mesece. Iz New Yorka je šel v Detroit v začetku maja 1842. Čakati je moral še tri leta, da je prišel na pravo misijonsko postajo v La Pointe, kamor ga je popeljal Friderik Baraga. Tukaj je deloval 8 let. Imel je lepo urejeno službo božjo. Živel je v velikem Serafinskem uboštvo. V misijonskem oziru je imel lepe uspehe, dasi so bili poganski prebivalci strastno vdani malikovalstvu. Vsega skupaj je v treh letih krstil 400 Indijancev.

*Rojen 3. XI. 1805.
V red stopil 10. X. 1827.
Posvečen 25. XI. 1831.
V misijone odide 24. IX. 1841.
Misijone zapusti 1. 1857.
24. IV. 1879 umre.*

Dne 9. oktobra 1853 je zapustil La Pointe. Odšel je med Menomince, ki telesno veljajo za najlepše Indijance. Učil se je njihovega jezika. Med njimi je živel 4 leta. Najprej je bil v Oconto Riveru. Zgradil je borno cerkvico. Skolovo misijonsko delo ni bilo brezplodno. Od 27. novembra 1853 do 30. aprila 1854 je krstil 132 poganov. Novokrščenci so prinesli takoj po krstu polne vreče malikov k Skoli in so vse vpričo njega sežgali. Ker so se Indijanci preselili v Kesheni, je šel meseca maja 1854 Skola z njimi. Do avgusta 1856 je krstil 170 Menomincev. Skrbno jih je poučil o sv. veri in skrbel, da so krščansko živeli. Da bi utrdil v njih ljubezen do presv. Zakramenta, je posebno slovesno obhajal praznik sv. Rešnjega Telesa. Zgradil je tudi novo cerkev. Zaradi obrekovanja, češ da čara, in zaradi pešanja moči je meseca oktobra 1857 zapustil misijone. V Ameriki je ostal še do avgusta 1858. Nato je bil štiri leta v Asisiju spovednik za slovenske in nemške romarje. Ker se mu zdravje ni zboljšalo, se je proti koncu leta 1862 vrnil na Slovensko. Leta 1868 so ga predstavili na Trsat, kjer je umrl 24. aprila 1879. Majhen križ z navadnim napisom še kaže kraj, kjer počiva ta veliki indijanski misijonar.

... in misijonarke

S. Virginija Hilda Schiller, bistriška šolska sestra

Rojena je bila 30. marca 1907 na Dunaju. Že s šestim letom je prišla v zavod šol. sester pri Sv. Petru pri Mariboru, kjer je obiskovala ljudsko in meščansko šolo. Kmalu je obvladala slovenščino, kar ji je pozneje zelo koristilo. Že takrat je kazala veselje do redovnega življenja. Po končanih študijah se je vrnila domov, kjer je morala nastopiti kot učenka v velikem modnem salonu svojega očeta. Morala je veliko pretrpeti zaradi svojega verskega prepričanja, kajti v družini je vladal povsem nasproten duh. V njenih spominih beremo, da je pod skrbnim spovednikovim vodstvom junaško bila 10 let hud boj za svoj poklic. Z veseljem se je spominjala prelepih samostanskih trenutkov. Čeravno jo je Bog klical v samostan, je morala ostati v očetovi hiši do svojega 24. leta. Šele potem je zapustila domači krov, prepričana, da jo je Gospod izvolil in poklical med svoje izvoljenke. V red je stopila 21. julija 1931, preoblečena pa je bila 1. septembra 1933 v provincialni hiši v Slov. Bistrici.

*Rojena 30. III. 1907.
V red stopi 21. VII. 1931.*

Ko so se zbirale misijonarke, da bi odšle utrjevati sv. Cerkev v daljno Kino, se je takoj priglasila z namenom, da pripelje h Kristusu čimveč duš, najbolj pa, da se žrtvuje za dušo svojega versko brebržnega očeta in ga pripelje k luči spoznanja. Še tik pred odhodom v misijone so jo vabili domov samo s tem namenom, da bi jo pregovorili in odvrnili vsaj od misijonskega poklica. Slutila je, kaj ji pripravljajo, zato se je raje žrtvovala. Odpovedala se je zadnjemu snidenju z dragimi domačimi. Velikodušno je ponudila Gospodu dar odpovedi, da bi imela večji blagoslov in uspeh v misijonskem delovanju. Gospod je sprejel daritev svoje služabnice. Po dveletnem bivanju v misijonih je dobila sporočilo, da se je njen oče ne samo spreobrnil, temveč tudi hvali Boga, da ima hčerko redovnico-misijonarko.

V misijonih se ji je odprl velik delokrog. Veliko dela ji daje ročno delo, pred vsem cerkveni parametri, deklice in katehistinje, katere poučuje. Bog daj, da b. s. Virginija še dolgo misijonarila v vinogradu Gospodovem.

Domači kitajski frančiškani

Sveta Cerkev se z vso vnemo trudi, da bi v misijonih vzgojila čim večje število redovnikov domačinov. Temu stremljenju Cerkev je dal poseben poudarek sv. oče Pij XI. v svoji misijonski okrožnici »Rerum Ecclesiae«, kjer piše misijonskim škofom: »Da se pri vaših narodih Kristusova Cerkev uredi, mora obsegati vse one prvine, iz katerih je po božjem načrtu nastala. Iz tega sledi, da med najvažnejše dolžnosti vaše službe spada tudi ta, ustanavljati domače verske družbe za moške in ženske.« Želi pa sv. oče, da bi tudi stari redovi sprejemali domačine, ko piše: »Greh bi bilo odvracati domačine, ki želijo stopiti v stare družbe, če se le zde zmožne, prisvojiti si njih duha in v svojih krajih pripraviti enakovreden naraščaj.«

Frančiškanski red je po svojem vodilu, ki je povzeto popolnoma po evangeliju, primeren za vse narode, tudi za kitajski narod. Prvi Kitajci so bili sprejeti v frančiškanski red koncem 19. stoletja. Leta 1887. se je vrnil v Evropo zaradi boleznih frančiškanski škof p. Pij Vidi. S seboj je vzel dva kitajska mladeniča, ki sta

stopila v toskansko frančiškansko provincijo v Italiji. Njima je sledilo še pet kitajskih mladeničev. Vseh sedem se je po končanih študijah vrnilo na Kitajsko, kjer so delovali v vikariatu Sensi. L. 1893 je frančiškanski red odprl svoj prvi noviciat za Kitajce v vikariatu Taiynanfu. Nato so odprli še dva novicijata v vikariatih Yutze in Hankov. novicijat v Taiynanfu pa so opustili. Frančiškanski red svojih kitajskih redovnikov ne podcenjuje, ampak jih z vso skrbjo vzgaja v dobre duhovnike in redovnike. Najzgovornejši dokaz za to je, da je sv. oče Pij XI. l. 1926, ko je posvetil prvih šest kitajskih škofov, izbral dva kitajska frančiškana p. Odorika Čenga in p. Alojzija Čena.

Dne 26. oktobra 1932 je imenovala sveta Stolica p. Silvestra Wanga za apostolskega prefekta prefekture Fongsiangfu.

Po statistiki iz leta 1940. so na Kitajskem 104 frančiškani domačini, in sicer 64 patrov, 23 bogoslovcev, 5 dijakov filozofije in 10 bratov laikov.

Želja nas vseh je, da bi bilo čim več domačih kitajskih frančiškanov misijonarjev. Misijonar domačin je mnogo pripravnejši za misijonsko delo kot misijonar-tujec. Sv. oče Benedikt XV. o tem pravi: »Domač duhovnik se po rojstvu, naravi, mišljenju in teženju strinja s svojimi rojaki, je čudovito sposoben vcepiti vero v njih srca. Mnogo bolje kakor kdor koli drug zna, kako jih more v kakoli stvari poučiti. Tako se čisto zgodi, da z lahkoto pride tja, kamor tuj duhovnik ne more stopiti.«

Tretjeredniki, prosite v svojih molitvah Boga, da obudi v Kitajcih čim več poklicev za frančiškanski red, da bodo tudi ti pripomogli, da bo na Kitajskem Cerkev čimprej dobro utemeljena in misijonsko delo dovršeno.

Srce naše vere — sv. maša

Spremenjenje — povzdigovanje

S prošnjo za spremenjenje darov smo prišli do vrhunca sv. maše, smo stopili na prag najsvetejšega — prišli smo do posvečenja. Bliža se najsvetejši trenutek, ko bo stopilo na oltar živo Jagnje božje. Veliki duhovnik Kristus ponovi svoje darovanje na križu. Iz nebes prihaja s svojega trona Gospod veličastva. Delo odrešenja se ponovi. Pri spremenjenju si podajo roke: sedanjost, preteklost in prihodnost. Gospod pride k nam — ali bolje: mimo nas gre z mesom in krvjo svojega prvega prihoda. Toda on je poveljani Kralj, kakor bo nekoč prišel ob sodbi.

Kristus sam je daritveni duhovnik, duhovnik-človek stopi popolnoma v ozadje. Kristus sam je zdaj veliki darovalec, duhovnik je samo njegovo orodje, zato so duhovnikove besede popolnoma iste, kot jih je govoril Kristus pri zadnji večerji. Duhovnik popolnoma v vsem posnema Kristusa.

Pa to ni samo posnemanje in spomin, temveč v resnici se Kristus skrije pod podobo kruha in vina takoj, ko duhovnik spregovori posvetilne besede. Pa ne samo to! Tudi mi smo postali s Kristusom eno. Skrivnostno telo Kristusovo — to smo mi — dobi dušo po evharističnem Kristusu. Božji veliki duhovnik, človeški duhovnik kot srednik, verniki, ki sodarujejo, vse to je zvezano v celoto. Brez te misli, brez tega prepričanja je sveta maša prazna beseda. Brez tega prepričanja nismo pri sv. maši.

Posvečenje

Naš slovenski izraz za višek sv. maše ni pravilen, pove zelo malo, ali pove nekaj, kar ni nič bistvenega. Povzdigovanje pravimo mi središču svete maše. Povzdigovanje je nekaj stranskega, bistveno je posvečenje, spremenjenje.

Posvečenje ni izraženo pri sv. maši v obliki prošnje, molitve, temveč v obliki pripovedovanja poročila o postavitvi presv. Evharistije.

»Ko je na večer pred svojim trpljenjem vzel kruh v svoje svete in častitljive roke, dvignil oči proti nebu k tebi, Bogu, svojemu vsemogočnemu Očetu, se ti zahvalil, ga blagoslovil, razlomil, dal svojim učencem in rekel: Vzemite in jejte od tega vsi.

ZAKAJ TO JE MOJE TELO.«

Ko mašnik izgovori Jezusove posvetilne besede, se kruh spremeni v Jezusovo telo. Mašnik takoj poklekne, da počasti na oltarju pričujočega Boga, potem vstane in sveto Hostijo povzdigne, nato jo položi na korporal in spet poklekne. Nato duhovnik nadaljuje poročilo zadnje večerje:

»Prav tako je vzel po večerji tudi ta veličastni kelih v svoje svete roke, se ti zahvalil, ga blagoslovil, dal svojim učencem in rekel: Vzemite in pijte iz njega vsi.

To je moje Telo

ZAKAJ TO JE KELIH MOJE KRVI NOVE IN VECNE
ZAVEZE, SKRIVNOST VERE, KI BO ZA VAS IN ZA
MNOGE PRELITA V ODPUSČANJE GREHOV.

Kolikorkrat boste to delali, delajte v moj spomin.«

V počeščenje presvete Krvi mašnik zopet poklekne, vstane, kelih povzdigne, položi spet na oltar in iznova poklekne.

S povzdigovanjem dobi sv. maša viden zunanji poudarek. Res pa je tudi in se ne da tajiti, da je s povzdigovanjem in s počastitvijo — s poklekom — vanjem prišlo nekaj tujega v sv. mašo, kar je umevanje sv. maše zatemnilo. Sv. mašo moramo vzeti predvsem kot daritev in ne toliko ter samo kot evharistično čiščenje. Naše slovensko povzdigovanje in zvonjenje med povzdigovanjem nas je pripeljalo popolno v krivo smer, da bistva in viška svete maše skoraj ne poznamo več. Res pa je, da je povzdigovanje v prvi vrsti ali bolje rečeno izključno za vernike. Povzdigovanje je za to, da verniki čudež vidijo, da sveto hostijo in kelih z božjo krvjo pogledajo. Sveta hostija je božje sonce Kristus. Pri vsaki sv. maši bi morali verniki izpostaviti svoje oko temu božjemu soncu v sveti Hostiji, da bi potem v luči tega Sonca hodili ves dan, ves teden. Pri nas je grda, čudna razvada, da verniki med povzdigovanjem zlezejo pod klop ali se kje v kakem kotu globoko sklonijo. Med povzdigovanjem glej na oltar, tvoje oko se naj upre v sveto hostijo, ko jo duhovnik povzdigne. Zato jo povzdigne, da jo ti vidiš, pogledaš. Nerazumljivo je, da katoliški kristjani iščejo v cerkvi med sv. mašo skrite kote, da prav gotovo ne vidijo na oltar. Cerkev želi in ljubosumno visi na tem, da verniki vsaj med povzdigovanjem gledajo na oltar. Saj je celo razpisala poseben od-pustek na ta pogled svete hostije, ko jo duhovnik povzdigne, ako še poleg tega izgovorimo besede: »Moj Gospod in moj Bog!«

Ali naj se pri povzdigovanju pokrižamo in trkamo na prsi? Znamenje križa ima pri povzdigovanju gotovo svoj pomen: izrazi naj, da smo deležni daritvene smrti Kristusove na križu. Trkanje na prsi pa nima nikakega pomena pri povzdigovanju. Trkanje na prsi je znamenje kesanja, ki pa tukaj gotovo ni na mestu! Tu ni glavno, da Kristusa molimo in častimo, temveč da božje daritveno Jagnje nebeškemu Očetu darujemo. Veliko vzgojnega dela bo še treba, preden bomo dosegli v tem oziru pravi prevrat, da bomo znali prav obhajati s Cerkvijo povzdigovanje, — spremenjenje.

Kapucin p. Honorij Teršan

Ne smemo se čuditi, če končno tudi najpotrpežlivejšemu v stiski za čas kri zavre. V avgusta 1804 se je p. Honorij v svoji zadevi spet obrnil na škofijstvo. »Da ustrežem najvišji želji, sem ponovno ostal pokorščini zvest in — čakal dve leti potrpežljivo, da bom odpoklican. Toda zastoj! Sôdim, da sem popolnoma ustregel želji premilostnega gospoda nadškofa in pokazal tudi dovolj potrpežljivosti, če sem vztrajal celi dve leti ob tej izredni in nezaslišani draginji v tem tako odležnem in nerodovitnem kraju, ne da bi mi bila naklonjena letna podpora 50 gold., ki so jo dobivali po najvišji naredbi drugi kurati. Prečastiti ordinariat je sam priznal, da ne bo delal ovir moji vrnitvi v samostan, kakor hitro se bo pokazalo, da nisem na tem mestu več potreben. Zdaj je to mogoče. Pomanjkanje svetne duhovščine je ponehalo, saj je bilo zadnji dve leti mnogo duhovnikov na novo posvečenih — torej se lokalija Rateče lahko zasede z drugo osebo. Če je pa res pomanjkanje duhovnikov še vedno tako občutno, je vendar mogoče, da ostane lokalija Rateče več mesecev ali tudi let nezasedena, in to brez škode: poskrbel sem

da so verniki najbolje poučeni, nadalje se pa soseska Rateče lahko obrača na svojo staro župnijo, ki je oskrbljena z dvema močnima, zdravima in gorečima dušnima pastirjema. Če sem mogel jaz od leta 1783. skoraj pet let oskrbovati župnijo Kranjsko goro z Ratečami vred večidel sam in brez truda, zakaj bi bilo zdaj to nemogoče, ko je po ustanovi vsako nedeljo in vsak praznik služba božja na podružnici Podkorenem, ki je le pol ure oddaljen od Rateč? Če je mogla biti soseska Rateče toliko stoletij brez lastnega dušnega pastirja ob še večji gorečnosti za bogoslužje kot danes, zakaj bi ne mogla biti zdaj brez njega nekaj mesecev ali let, če je še pomanjkanje duhovščine? Jaz torej za Rateče nisem neobhodno potreben.

Narobe — če ne bom odpuščen, bo to v škodo meni in cerkvi. Meni — ker pričakujem slednji dan svoj odpoklic in končno odločitev, pa nimam zato nobenega veselja za novo delo. Cerkvi — ker moram pri nji opustiti tudi najpotrebnejše poprave: kateri človek bo hišo zboljšaval, lepšal in popravljaj, če jo misli dan na dan za zmeraj zapustiti? Kod naj najde človek veselje, kod vzpodbudo za odstranitev pokvar na cerkvi in župnišču, če čaka dan na dan, da bo odpoklican? Ker pade večidel vsaka poprava duhovniku na rame, sem vtaknil prejšnja boljša leta čez 300 gold. za nove naprave pri župnišču, za hlev, klet, drvarnico itd. Povem tudi, da bo pokazal prečastiti oficij neusmiljenost do reda, ako bo skušal v protislovju s svojim lastnim priznanjem še nadalje ovirati mojo vrnitev v samostan, ki trpi največje pomanjkanje na duhovnikih — saj izmed malega števila zelo onemoglih drug drugemu ne more več pomagati — in bo potemtakem red prisiljen, da polagoma propade.

Toda mučno je tudi zame, da moram trpeti pod vedno večjim pritiskom na svojo vest, ko sem že 21 let s silo odstranjen s svojega poklica in prostovoljno izbranega stanu, če že ne upoštevam sedanje gmotne stiske. Ko bi se ne bil tolažil z upanjem, da se bom itak kmalu vrnil nazaj v samostan, bi bil že zdavnaj prosil, naj bom nameščen na kaki kaplaniji, kjer bom imel vsaj hrano. Edino to upanje me je krepilo v potrpljenju. Končno pa tudi potrpljenje opeša in zato prečastiti urad ponovno prosim, da me čimprej reši sedanje obveznosti in dovoli vrnitev v samostan — ali pa mi v pomirjenje vesti izjavi, da mi je popolnoma in za vedno nemogoče to doseči.

Če se pa ne bo zgodilo ne to ne ono, naj prečastiti oficij ne bo užaljen, ako ga nadalje ne bom nadlegoval in čakal odločitve, ampak bom po preteku nekaj mesecev svoje službeno mesto zapustil in vstopil v določeni mi samostan.

Konec avgusta 1804 je odgovorilo škofijstvo na to vlogo p. Honoriju, da bi bilo pač velevalo spoštovanje in pokorščina napram gospodu ordinariju in nadškofu, da bi nameščen duhovnik spokojno pričakoval nadaljnega namiga, kdaj ga bo mogoče razrešiti dušnega pastirstva, koder je nastavljen, vendar se pa ordinariat na tako vlogo več ne obotavlja dovoliti prosilcu vrnitev v samostan. Pripomni pa ordinariat, da je prejel šele 24. t. m. z višjega mesta obvestilo, da je dovoljena podpora letnih 50 gold. vsem lokalnim kaplanom, ki nimajo drugi dohodkov kot zakonitih 300 gold. na leto.

P. Honorij je pravilno čutil, da ima ta škofijski odgovor nekaj trd podzvok in kaže nevoljo, zato se je — kakor je redovniku primerno — hitro ponižal in prosil ordinariat na kolenih (kniefällig), kakor pravi, odpuščanja. To upa tem laže doseči, ker je bila njegova vloga le krik stiskanega in legobnega srca. »Deloma sem trepetal pred mislijo, če me samoljubje ne vara in prostovoljno ostajam med svetom, na drugi strani me je pa trla izredna draginja v tem pustem, odležnem kraju in dejstvo, da mi ne gre draginjski prispevek, ki je dovoljen z najvišje strani vsem drugim kuratom. Zdaj pa smatram za svojo dolžnost, da zatrdim prečastitemu oficiju: nikdar nisem imel najmanjše namere, da bi bil ravnal proti spoštovanju in pokorščini, ki

jo dolgujem prečastitemu gospodu ordinariju in nadškofu. Iskal sem pri njem le pomirjenja za svoje tegobno srce, s trdnim sklepom, da sprejemem škofovo odločbo kot božjo voljo. Prav s tem namenom sem po odposlatvi svoje vloge tudi obrazložil svoje notranje razpoloženje in vnanjo stisko. Njegovi knežji milosti, ko je nepričakovano prišel v Kranjsko goro. Premilostni me je pomiril in izrazil izrecno voljo, naj ostanem v dušnem pastirstvu, in to tembolj, ker vse kaže, da ne bodo mogli samostani trajno naprej obstajati. Zatrdil mi je pa Premilostni, da se bo odpomoglo tudi moji vnanji stiski, ali s prispevkom 50 gold. ali z drugo, boljšo namestitvijo. Ker mi pa prečastiti oficij z dekretom z dne 30. avgusta na prosto voljo daje, da smem tudi nazaj v samostan, zato izjavljam, da sem v pokorščini voljan iti tudi nazaj v samostan, — pa da se tudi dušnega pastirstva ne plašim, posebno zdaj, ko mi je zagotovljen prispevek 50 gold. Prepuščam se čisto odločbi prečastitega oficija. Le tisto naj odloči, kar je bolj v smislu pokorščine in po božji volji.«

Po ponovnih prošnjah in pogojih je p. Honorij l. 1806 res dobil prispevek po 50 gold. za 3 leta nazaj in je videti, da je naslednja leta bolj zadovoljno živel. L. 1809 mu je pa prišel od škofijstva ukaz, da mora po odhodu (ali smrti) vikarja Resosa — ljudje so mu rekli Rezolija¹ — spet upravljati tudi vikariat Belo peč. Hudi časi so se spet obetali, ker je grozila nova vojna s Francozi in je še tisto leto tudi izbruhnila. P. Honorij je prosil škofijstvo, naj mu prizanese s to administracijo, ker ima postni čas in Veliki teden s svojo župnijo dovolj opravka; ker so posamezne vasi Bele peči (Koprivnik in Zagrad) polne tri ure od Rateč oddaljene, on pa trpi na bolni nogi in naduhi; tudi se je bati raznih nevarnosti in nalezljivih bolezni zaradi premikanja in naseljevanja vojaških trup v okolišu: rajši naj pošlje škofijstvo v Belo peč novega vikarja, primerneza za tak gorat kraj, dosti gorečega za tamošnje ljudske potrebe in posebno tudi dosti zglednega zaradi spotakljive obmejne Koroške Ordinariat mu je odgovoril, naj oskrbi vsaj bolnike, ki jih bo zdaj v poletnem času gotovo le malo, oklice, poroke in krste naj pa opravi doma, toda ko so se dežele polastili Francozi, mu je dodal v pomoč dne 12. avgusta 1809 novomašnika Jerneja Uršiča, ki naj bi imel proti plačilu pri patru stanovanje in hrano. Toda zdi se, da ga p. Honorij ni sprejel ali vsaj za dolgo ne, saj se je v tedanji druginji sam komaj preživil in je bil že naslednje leto 1810 nastavljen v Beli peči vikar Martin Asu (menda Osel). Stiska je bila tedaj med duhovščino velika: p. Honoriju se je godilo tako slabo, da ga je resno skrbelo, kako bo živel. Redne plače ni več dobival. Prejel je v desetih mesecih samo 32 gold. V vlogi na škofijstvo se pritožuje o veliki druginji in omenja, da je moral pretrpeti marsikaj hudega v vojnem času.² Da je bila mera polna, so mu naložili še 1528 gold. 48 kr. vojne kontribucije. »Kakor sem tudi pripravljen«, piše škofijstvu, »z drugimi vred nositi splošna bremena, je vendar pri meni očitno, da tega ne zmorem, saj nimam razen knjig nič svojega premoženja in ga tudi imeti ne smem. V komaj 5 letih bi mogel to vsoto plačati, če bi nič ne izdal ne za hrano ne za obleko. Na pósodo vzeti se pa bojim, ker vnaprej vem, da vrniti ne bom mogel.« Škofijstvo mu je izposlovalo ugodnost, da je bil sprejet v seznam onih kuratov, ki so imeli plačo zgolj iz verskega zaklada in so bili zato kontribucije oproščeni.

Huda leta so počasi počasi potekala. Ljudje so trpeli in upali. L. 1813 šele se je Napoleonova zvezda bližala zatonu. Meseca oktobra je general Frimont premagal Francoze pri Jesenicah in kmalu potem so bile tudi Rateče vojaštva osvobodene.

¹ Lavtižar, Zgodov. župnij in zv. v dek. Radovljici str. 129.

² Lavtižar o. c. str. 116.

Za duhovnike pa tudi pod novo vlado ni bilo dosti boljše. Prvo leto (1814) je še nekako šlo, od 1. novembra 1814 dalje pa ni dobil p. Honorij nobenega vinarja plače več. L. 1815 toži škofijskemu konzistoriju: »Francozi mi niso dali za zadnjih šest mesecev pred odhodom nič plače, užil sem pa ob njih odhodu ne samo smrten strah, ampak imel tudi veliko škodo, ki mi je ni niti soseska niti kdo drugi popravil. Mašnih štipendijev je malo, ker ljudje nimajo denarja, od revne župne soseske pa tudi nimam kaj pričakovati, ker so ljudje zaradi draginje na robu obupa.«

L. 1816 in 1817, ko je bila v vsej deželi huda draginja in lakota — posebno še v radovljiškem okraju — ko so ponekod ljudje travo in otrobe jedli in od lakote mrlji, je znabiti tudi p. Honorij mislil, da mu v Ratečah ni več obstati. Maja 1817 so se občani obrnili na škofijski konzistorij s prošnjo, naj posreduje, da bo ostal p. Honorij še nadalje v Ratečah. Konzistorij jim je v tolažbo odgovoril 8. maja, da bo p. Honorij »za enkrat« še ostal. Znabiti so mu občani tedaj kaj prida priskočili v pomoč.

Prišla je pa nad p. Honorija druga, hujša skušnjava. L. 1818 se je zglasil s pismom pri škofijstvu p. Kilijan, kapucinski provincial v Škofji Loki. Zaprošil je, naj se dovoli p. Honoriju Teršanu, lokalistu v Ratečah, da se sme vrniti v samostan, ki ga nujno rabi kot učitelja novincev. O tej prošnji je seveda zvedel tudi p. Honorij in se je obrnil z dolgim pismom na tedanjega škofa Gruberja, naj ga odpusti v samostan iz razlogov, ki jih je navedel že v svoji vlogi l. 1802 — ali pa naj mu izposluje dispenzo in sekularizacijo, t. j. spregled redovnih obljub in odpustitev iz reda. Kakor mu je bila vrnitev v kapucinski red neprestano najgorečnejša želja vseh 36 let, odkar je živel zunaj samostana, je pa vendar začel zdaj razmišljati tudi o drugi možnosti: ali bo še mogel zmagovati samostansko življenje, kakor ga je v mladih letih? Vzbujali so se mu pomisleki. »V 66. letu sem«, je pisal škofijstvu, »in telesnih strogosti ne bom mogel brez gotove nevarnosti za svoje zdravje prenesti, zlasti če bi moral spet hoditi bos, pa bi moje bolne noge pri tem veliko trpele. Tudi so se spremenile od časa mojega vstopa vse razmere samostanskega življenja. Ko bi bil naprej videl te spremembe, bi se najbrž tudi ne bil s slovesnimi obljubami zavezal. Tedaj je bilo v redu živahno življenje. V vsakem samostanu 30—40 sobratov, v 4 samostanih povsod po 10 študentov, v 2 samostanih noviciat z 10 novici, drugod so bili kleriki. V vseh samostanih so bili lektorji in pridigarji za nedelje in praznike. Povsod delavno življenje. Danes pa — tekom 38 let ni bilo sprejetih več novicov kot 5. Pridiganja in študija ni več: v vsakem samostanu so komaj 1, 2 ali 3 patri in še ti zaradi starosti komaj lezejo. Kjer je le en pater, v samostanu še spovednika nima. Ne morem si misliti, kako žalostno bi bilo zame, ko bi ne imel več ne pridiganja ne poučevanja mladine, ki mi je zdaj najljubše opravilo.«

Škofijstvo mu je na to odgovorilo dne 25. septembra 1818: »Kakor škofijstvo tudi visoko spoštuje pobožno vestnost, v kateri si želi prosilec (p. Honorij) povratka v samostan, vendar najde za prošnjo na sv. stolico, da mu podeli dispenzo in dovoli sekularizacijo, dovolj razlogov v dejstvih, da je dušam v veliko korist njegovo dolgoletno delovanje v soseski, kjer je dušni pastir; v vroči želji, s katero je soseska semkaj milo zaprosila, naj njen dušni pastir še dalje ostane na svojem mestu; da je število uporabnih novicov v kapucinskem redu točasno le majhno; da je prosilec že visoko v letih in bi zdaj težko prenašal strogosti reda že zaradi obolelih nog, ko bi moral hoditi bos.«

7. avgusta 1819 mu je škofijstvo sporočilo, da je došel papeški breve z dne 19. maja t. l., po katerem mu je dovoljen dosmrten prestop med svetno duhovščino z obvezo, da nosi še nadalje kak znak svoje redovne obleke in je podložen svojemu škofu. Sekularizaciji je izdala svoj pristanek (Placetum regium) tudi svetna oblast in mu ž njim priznala vse pravice svetnih duhovnikov.

Te svobode se pa gospod Matej — to je bilo najbrže njegovo krstno ime — ni dolgo veselil, če se je sploh veselil. Njegovi rahločutnosti in tenkovestnosti je bila mogoče da še nadležna in ga je bolela. Kdor tako iskreno in odkrito hrepeni po svojem prvotnem mladostnem poklicu, kakor je hrepenel še ostareli p. Honorij, so mu že spomini toliko sladki, da so mu vse pozneje došle ugodnosti le breme. Dve leti je dobri mož še pasel svoje rateške ovčice, potem pa legel in 12. junija 1821 v 69. letu v Gospodu zaspal. Med ljudmi je šla govorica, da mu je dal »padar« neko zdravilo in da je precej potem umrl. Dolžili so zdravnika, da je kriv njegove smrti. Zdravnik je hotel dokazati svojo nedolžnost, použil je ravno tisto zdravilo in tudi on je kmalu nato umrl.³ Ali je bilo na tej govorici kaj resnice, ali je bilo samo izraz ljudske vdanosti do rajnega — kdo naj danes to presodi?

Slika p. Honorija je dolgo visela v zakristiji podružne cerkve sv. Tomaža v Ratečah.

Kako se gibljejo tretjeredne skupščine

Ljubljana. Na praznik Kristusa Kralja smo z vso slovesnostjo sprejeli nove člane v tretji red sv. Frančiška. Veliko številno novincev je napravilo tudi redovne obljube. Mnogokje se pritožujejo, da je težko pridobivati novih članov za tretji red. Pri nas teh težav ne čutimo. Vzrok je tu, ker vzamemo vso zadevo resno. Že dva meseca pred sprejemom oznamimo slovesnost sprejema. Stari člani privatno pridobivajo nove. Zadnji čas jim mnogo pomaga drobna knjižica »Ob tihi urici«. Sprejem imamo vedno javno in z vso slovesnostjo. Zlasti pazimo na to, da se obredi sprejema natančno in slovesno izvrše, da napravi na vse navzoče globok vtis. Po vsej Ljubljani je znano: Kadar tretji red kako stvar priredi, se splešča biti poleg, ker nikjer tako ne sodelujejo z duhovnikom, kot ljubljanski tretjeredniki ob svojih slovesnostih. Človek uživa pri teh slovesnostih.

Ko so novi člani sprejeti, potem se šele začne resno delo. Na redovni noviciat polagamo največjo pozornost. Redno vsak mesec imamo pouk, in to je res pouk, ki spada k stvari in poseže globoko v redovno življenje. Že šest let opravlja službo učitelja novincev p. Karol. Novinci hodijo vsi zelo redno k pouku. Navadno je tako: tisti, ki so redni pri

pouku, napravijo vsi tudi redovne obljube, oni, ki ne prihajajo, se k obljubam sploh ne priglase, ker pač ne vedo, zakaj bi se priglasili, ker si niso vzeli prilike, da bi se o bistvu tretjega reda v letu poskušnje poučili. Ta pouk za novince je tako zanimiv, da hodijo k njemu tudi mnogi starejši udje tretjega reda, da se poglabljajo v redovni duh sv. očeta Frančiška.

Nekateri pravijo in mislijo, da je treba tretji red modernizirati. Da! Modernizirati z redovnim duhom sv. Frančiška! To se pa zgodi samo z noviciatom. Vzemite cerkvenim redovom noviciat, pa ste jim vzeli srce. Tam, kjer nimajo noviciata in ga resno ne vzamejo, tam tretjega reda nimajo!

Krka pri Stični. Po dolgih letih smo imeli zopet vizitacijo naše tretjeredne skupščine. To pot je prišel vizitator iz Ljubljane. Za vso faro je bil to velik praznik. Kot božji pot se nam je zdelo. Vse trikrat je bila prostorna farna cerkev polna. Pazljivo je vse poslušalo patra, ki nam je govoril o veliki ustanovi sv. očeta Frančiška. Krški tretjeredniki so dobro organizirani. Že drugo leto vodi našo skupščino poljanski župnik g. Tomaž Tavčar. Organizacijo je speljal do pitčice natančno. Shodi se redno vrše vsak mesec. Da je več zanimanja in življenja, poveri gospod voditelj tretjerednikom vedno kakšno posebno nalogo v fari, ki jo člani radi in z veseljem speljejo. Če člani nimajo dela, dremljejo. Za praznik sv. Frančiška je bil določen slovesen sprejem. Zaradi neprizadežnosti razmer se najbrž ni mogel izvršiti, pa se bo, kakor hitro bo mogoče. Krška skupščina obeta veliko sadu. Mir in vse dobro.

³ Lavtižar, o. c. str. 116.

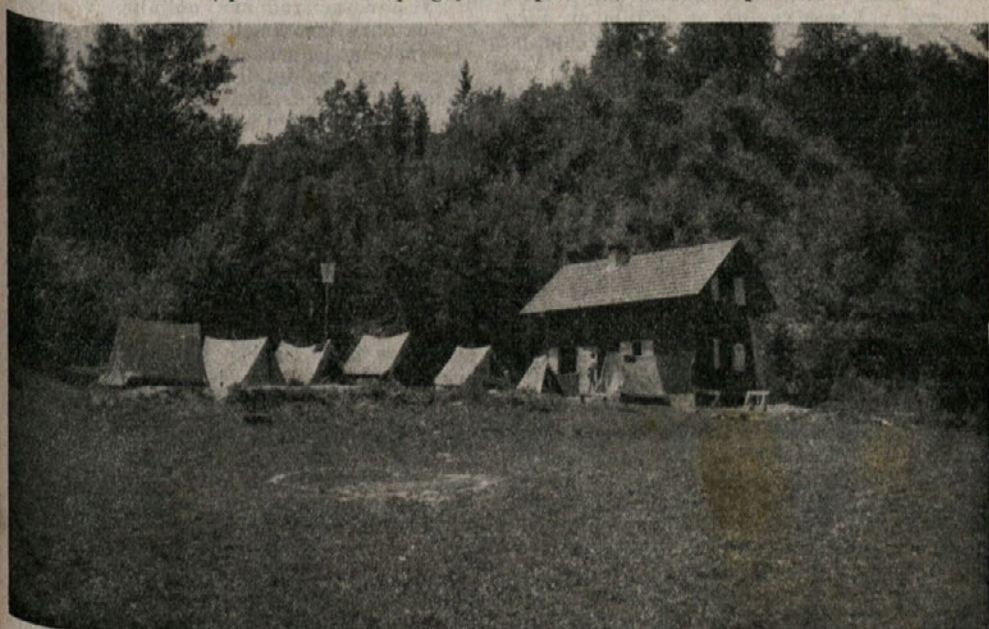

T *Frančiškova mladina* T

Komunisti so zažgali našo počitniško kočo. Tako smo se trudili, tako smo zbirali kamen do kamna in tako veseli smo bili in ponosni, ker smo imeli svojo lastno počitniško kočo! Koliko lepih ur smo preživeli v njej in njeni okolici v poletni vročini in v pozimskem mrazu. Koliko petja in molitve se je glasilo v njej! Na, zdaj je pa vse končano! Le kaj jih je bolela koča revnih študentov!? Vse nam razloži dejstvo, da so jo zažgali ravno za kres sv. Cirila in Metoda, češ za tak velik praznik mora goreti »larška« koča! Da, zato nimamo križarji več svoje koče, ker smo vsi odločno proti brezbožnemu in nevarnemu komunizmu. To pa smo in ostanemo, pa četudi nam požgejo

sto hiš ter nam izdirajo in pulijo jezike! Trdno smo prepričani, da bo koča v Hotavljah še stala. Križarji bodo živeli in delali za narod, ko o slovenskih komunistih ne bo več sluha ne duha. Organizacija, ki ima za svoje geslo »rop, umor, požig«, ne more obstati!

Imeli smo dve važni prireditvi. Naš novi orkester tako lepo napreduje pod taktirko prof. p. Ačka, da smo že dvakrat nastopili pred ljubljansko javnostjo. Prvo nedeljo oktobra je bila frančiškanska dvorana tako nabita, da je moralo mnogo ljudi oditi. Z majhno spremembo smo nastopili zopet tretjo nedeljo oktobra. Nastopili smo seveda tudi s pevskimi točkami pod vodstvom fr. Ka-

Frančiškov dom Velikih križarjev v Hotavljah

nizija. Zdaj se pripravljamo za miklavževanje. V načrtu imamo nekaj posebnega, česar še Ljubljana ni videla in slišala.

Duhovne vaje:

Kot lani, smo imeli tudi letos zaprte duhovne vaje. Prej pri oo. jezuitih, zdaj pri gg. lazaristih. Vodil jih je g. Demšar. Duhovne vaje je opravljalo 25 fantov. Mnogi so jih

delali prvič in nihče ni mogel prehvaliti njih blagodejnosti. Ko se človek za tri dni odtrga od sveta in v sveti tihoti in miru s svojim Bogom govori, so trenutki, vredni zlata! Vse posvetne stvari so šle proč in g. Demšar je tako lepo govoril... Kot otroci smo bili! Duhovne vaje so velika milost, vsi smo to občutili in hudo nam je bilo, ko so minile.

IZ MOJE

CELICE

P. Teodor Tavčar - šestdesetletnik. Pred 60 leti, in sicer 23. novembra, je bil rojen v Selišč nad Škofjo Loko naš jubilan. Pri krstu je dobil ime sv. Frančiška. Redovno haljo frančiškansko že nosi vztrajno 42 let, duhovnik je pa že od leta 1906. Po novi maši je bil določen za profesorja bogoslovja in je nekaj časa že predaval na domači teologiji v Kamniku. Ko pa je bila na Viču leta 1908. ustanovljena samostojna župnija, je nekaj let nato prišel za kaplana na Vič. Od tistega časa se zvesto drži sv. Antona na Viču. Od leta 1919. je župnik velike viške fare in bo torej drugo leto že obhajal srebrni jubilej župnikovanja. Z Vičani je kar zrasel in Vičani z njim. Frančiškanska redovna provincija ga je ponovno odlikovala, ko ga je izbrala večkrat za prov. definitorja, trenutno je namestnik provinciala — kustos slovenske frančiškanske provincije. Pred petimi leti, ko so na Viču obhajali 30 letnico župnije, je bil od škofijstva imenovan za duhovnega svetnika. Šest križev nosi z neverjetno korajžo in žilavostjo. K jubileju naše čestitke!

P. France Ačko postal profesor glasbe. Iz Rima se je vrnil znani glasbenik p. France Ačko. Dve leti je študiral na papeški univerzi za glasbo in 16. junija letošnjega leta je diplomiral z najboljšim uspehom. Nadebudni glasbenik ima profesuro iz kompozicije in je dobil diplomu licenciatu za gregorijanski koral. P. Francetu čestitamo in mu želimo, da bi svoje znanje in svoje redke glasbene zmožnosti s pridom uporabljal. Na obojem polju svojih diplom bo lahko mnogo dosegel. Posebno bi želeli, da bi se v Ljubljani začel kdo

baviti z gregorijanskim koralom. Brez velikih težav bi se lahko sestavil zbor, ki bi prednašal samo te vrste glasbo, ki jo sv. Cerkev tako priporoča in ki tako ljubosumno na njej visi. P. France! Tu Vas čaka hvaležno, mešično slovenski še nepreorano polje! Pogumno na delo!

Neslovesne redovne obljube. V nedeljo 24. oktobra smo imeli v ljubljanskem frančiškanskem samostanu veliko slovesnost. Štirje bratje so delali neslovesne ali začasne redovne obljube. Slovesnost se je vršila v kapeli serafinskega kolegija. Obljube je sprejemal sam p. provincial Gracijan dr. Heric. Obredno petje in petje med sv. mašo so oskrbeli veliki Frančiškovi križarji. Vsi štirje zaobljublenci so končali leto poskušanje v ljubljanskem samostanu pod vodstvom p. magistra Karola. Srečni štirje bratje, najmlajši sinovi Frančiškovi so: **fr. Berard Smolič**, doma iz Dobrnič, **fr. Justin Kocipec** od Sv. Tomaža pri Ormožu, **fr. Peregrin Osredkar** iz Polhovega Gradca ter **fr. Herman Kozamernik** z Viča. Vsi štirje so za enkrat ostali v ljubljanskem samostanu, kjer ima vsak določeno delo. Vsem štirim čestitke in vse dobro na redovno pot!

Naši kleriki bogoslovci in gimnazijci so bili na počitnicah v Novem mestu. Tam jih je doletel razsul italijanske vojske. Komunisti so zasedli Novo mesto. Za klerike ni ne vemo, kaj se je z njimi zgodilo. Upamo najboljše. Za provincijo bi bila najhujša nesreča. Priporočamo jih tretjerednikom molitev, da bi se srečno vrnili v Ljubljano nadaljevati svoje študije.

ALBANSKA MLADENKA

Za ubogo mladenko se je začelo čisto posebno življenje. Navadna opravila je vršila slej ko prej. Hodila je v les po kurivo, hodila na potok po vodo, opravljala živino v hlevu, kuhala preproste obede, pekla vsak dan krušne mlince, gospodinjala je, ne da bi se pritoževala. Vendar pa je vsa ta dela opravljala kakor stroj brez volje; vsak prost trenutek, ki ji je še ostajal, se je skrila. In najrajši je zahajala v tihi in skriti kotiček med obema lipovkama.

Njeni domači so vse to pač opazili, a jim ni bilo kaj dosti mar. V Albaniji se za dekle nihče prav posebno ne meni. Stari, vase zaprti Dod je še najmanj opazil, da se mu hčerka nenavadno vede, ali pa se je delal, kakor da ni opazil. Tudi teti se stvar ni zdela važna. Eden pa je le bil v hiši, ki je v svoji ljubeči, zvesti duši trpel nič manj ko Lela — Mark. Najprej se kar ni mogel umiriti in je Lelo najmanj stokrat na dan vprašal, kaj ji je in ali ni bolna; odgovarjala pa mu je zmerom enako:

»Ne, Mark, nič mi ni, nisem bolna, tudi žalostna ne, saj se smejem, le glej!« A njen smeh je zvenel, kakor se smeje obupanec — in to je Marka tako pretreslo, da bi se bil najrajši zjokal.

Spočetka je še rada sedela pri njem kakor nekdanje dni, ali pa si je vedela tako urediti, da je mala kuhinjska opravila vršila takrat, ko je bil Mark zraven, ali pa je tudi kamro pospravljala, kadar je bil on v nji. Najrajši pa je imela taka dela, kjer sta delala oba skupaj. V takih trenutkih je bila vsaj mirnejša, čeprav nič veselejša.

Kadar sta bila takole skupaj, je Mark večkrat skrivaj pogledoval k sestri, prežal na sleherno njeno kretnjo, prisluškoval sleherni besedi, kakor da bo na ta način izvedel, kakšna skrivnost teži Lelo. Pa vse zaman; skrivnosti ni razvozlal. Tedaj je pač stopil naenkrat k nji, jo objel ter ji v muki, skrbi in ljubezni šepetal na uho:

»Lela, lažeš mi, lažeš meni in vsem, kajti bolna si, nekaj ti manjka!« In vselej je slišal isti odgovor: »Mark, nič mi ni, samo tako strašno trudna sem!« — potem pa se je naslonila nanj ter ihtela in jokala kakor otrok, če ga mučijo.

Potem pa je prišlo drugače: vedno bolj in bolj se mu je odtegovala, bežala pred njim, naglo izginjala, kadar se je on približal. In to mu je bilo najbridkejše.

Ljubezen bratova pa se je še bolj okrepila, postala še pristrčnejša, kakor ljubezen materina, kadar otrok njenega srca trpi.

Bil je trdno prepričan, da je Lela bolna: morda hira telo, morda je bolna duša, tudi je mogoče, da jo je začarala kaka pošast, ali pa jo je celo — kar

groza ga je bilo na to misliti — angel poljubil na čelo in njenemu duhu vzelo razum?

In Marko je trpel, neizrekljivo trpel!

Najbolj pa ga je bolelo srce zato, ker ni mogel sestri lajšati bolečin, ne z njo skupaj trpeti, da, še celo spoznati jih ni mogel. Le zakaj Lela nič ne reče, zakaj mu svoje srčne muke ne razodene? Ali mu res prav nič več ne zaupa? Pa to misel je kar naglo zavrgel. Saj je imel tisoč tihih, ne izgovorjenih, komaj opaznih, a zato nič manj prepričevalnih dokazov, da je on edini, ki se ga je sestra še oklepala, da bi njemu najprej svojo bedo razodela — če bi mogla! Pa saj morda sama ne ve, kaj ji je; morda gine od temne boli, ki je kakor višja sila posegla v njeno tiho življenje, in sama čuti zgolj usodne posledice. Morda ta sila niti ni zemeljska, niti ne iz nebes, ampak — grozno je že misliti — iz samega pekla?! — Morda pa so njegove in Leline oči preslabotne, da bi spoznale bistvo bolezni, in bi jo mogle prav presoditi le modrejše oči?

Prejšnje dni je sestro že večkrat prosil, naj vendar gre k izvedenemu patru Anastaziju, ki ji bo gotovo pomagal. Toda Lela ga je vselej tako odločno zavrnila, da si ji ni upal več prigovarjati. Zdaj ko je stiska zaskrbljenega fanta postala le prehuda, je pa sklenil, da se sam porazgovori z župnikom.

Kot pretvezo je povedal, da mora k barjaktarju, in odšel je na pot.

Spotoma je razmišljal, s kakšnimi besedami naj svojo prošnjo pove. Težko je bilo z besedami izreči, kar mu je polnilo srce. Tudi ni bil mož besede in pred župnikom je imel velik, spoštljiv strah; in še ga je mučila skrb, da ga ta morda sploh razumeti ne bo mogel, da se mu bodo njegove bojazni zdele pretirane ali smešne.

Naenkrat pa mu pride druga misel, ki jo je hlastno pograbil. Le kako da se je doslej še ni spomnil! Saj se mu zdaj zdi tako preprosta in po sebi pozna, sestra pa ima vanj tudi neomajno zaupanje, odkar ga je prvič videla in z njim govorila, odkar je pater kakor rešilni angel prišel k očetovi bolniški postelji. Rada je o njem govorila, večkrat je ponavljala njegove besede, ki jih je bil tedaj govoril in jih je ona vse še vedela, zlasti rada pa tisti stavek, ki ji je bil najbolj všeč, da bi jo namreč pater rad imel za svojo sestro.

Da, da, k mlademu patru mora; z njim govoriti o Leli mu bo igrača. In vsi tuji so veliki zdravniki, tudi pater Mavricij. Kako je tedaj na sam pogled takoj spoznal, da ni bolezen njegovega očeta nevarna in da bo kmalu ozdravel! Če je torej Lela bolna na telesu, jo bo gotovo pozdravil; če pa je bolna na duši, morda pod kakim čarom, morda uročena od zlega pogleda, bo pa kot duhovnik tudi lahko pregnal temne sile.

Tako je torej Mark šel k patru Mavriciju in mu potožil o svoji srčni stiski.

Ganljivo ga je bilo poslušati, kako neokretno in goreče je duhovniku poročal srečo svoje ljubljene sestre.

Mladi frančiškan je zlo novico poslušal strme in prestrašen. Tihi, redko besedni Mark je postal zgovoren, ko je govoril o Leli in njeni bridkosti.

Mavricij pa ga je komaj še poslušal.

Mislil je na tisto uro, ko je mladenka prišla k njemu in je smel globoko pogledati trpečo nedolžnost oblagodarjene duše. Mislil je, da je zdrobil njene mrke oklepe, upal je, da bodo njeni nadaljnji boji lažji in znosnejši; zdaj pa je spoznal, da ga je upanje prevaralo. Vest mu je očitala, da je tega tudi on kriv. Je pač svojo nalogo slabo opravil — potem pa je tudi zanemaril svojo dolžnost, ker Lele sam ni poiskal in se prepričal o njenem duševnem stanju, če že ona ni hotela več priti. Kakšen slab dušni pastir! Ubogo dete se je s tolikšnim zaupanjem zateklo k njemu, vso svojo nesrečo položilo v njegove roke — on pa — on pa je zanjo tako malo skrbel!

(Dalje prihodnjič.)

In naj molijo za mrtve...

† Sestra M. Terezija Šolar.

Po plačilo v nebeško domovino je odšla naša ljuba sestra M. Terezija Šolar. Zapustila nam je prelep zgled vseh redovnih čednosti. V samopremagovanju je bila pravi mojster. Do zadnjih dni je vestno opravljala svoje redovne molitve.

Zelo skromna je bila glede hrane in potrebe iz ljubezni do ubošva, katero je vse življenje do pičice izpolnjevala in se v svoji ponižnosti in preprostosti rada zadovoljila z najrevnejšo obleko in najnujnejšimi potrebščinami v svojem poklicnem delu. Z ljubeznivo potrpežljivostjo je prenašala svojo dolgotrajno, mučno bolezen ter vztrajno odlašala olajšave, ker je hotela trpeti za spreobrnjenje grešnikov.

Ko je še delovala v šoli, se je zelo trudila, da bi čimveč storila za čast božjo. Spretno je znala mladino pridobivati za Boga ter jo navduševati za lepoto nadnaravnih dobrin. Zelo je bila vneta za dušni blagor bližnjega, se zavzela zanj z besedo in dejanjem ter z molitvijo in žrtvami namočenostjo to, kar ji dejansko ni bilo moč storiti.

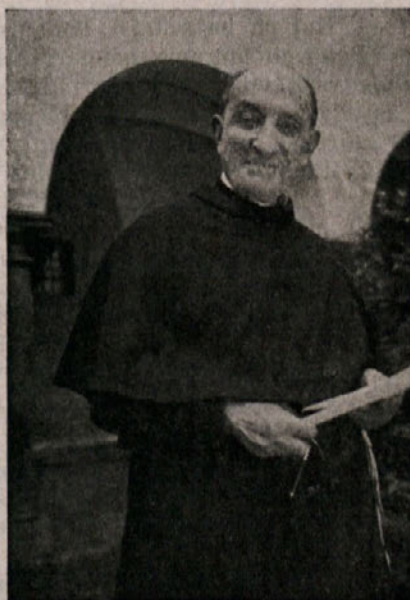
Hvaležni smo naši ljubi sestro Tereziji za lep zgled ponižnosti in skromnosti, ljubezni do trpljenja in vdanosti v voljo božjo ter gorečnosti za rešitev duš.

Ljubi Bog naj stotero poplača njene ljube in čednosti, nam pa naj izprosi pri Bogu mir na zemlji in pomoč v težavah tega življenja!

† P. Alfonz Svet O. M. Conv.

V velikem trpljenju je dozorel za nebesa. Ko je bil en mesec star, je zgubil mater. Šestimi leti je postal sirota, ko mu je umrl oče. Rojen je bil 3. maja 1859 v Drešnju

vasi v župniji Zalec v Savinjski dolini. Gimnazijo je študiral v Celju. Do oltarja je prišel po mnogih ovinkih. Po maturi je služil kot enoleten prostovoljec pri bivšem 48. polku v Gradcu. Ko je odložil vojaško suknjo, se je vpisal na graško univerzo, da bi študiral pravo. Študiral je iz fonda svoje dediščine. Ali imel je smolo, da je svoj denar naložil v zavod, ki je prišel na boben in zgubil vse, prav takrat, ko bi bil denar najbolj potreboval. Toda božja pota so čudovita! Ker je bil brez sredstev in študija ni mogel nadaljevati, je stopil v službo k nekemu graškemu odvetniku kot stenograf. V tem času je našel zaklad — dobrega prijatelja. Napotil ga je v minoritski red. Božjemu klicu se je mladi akademik takoj odzval. Stopil je takoj v noviciat, ki ga je dovršil v Gradcu, kjer je nadaljeval svoje bogoslovne študije, končal pa jih je na Dunaju. Dne 25. julija 1888 je bil posvečen v mašnika, novo mašo pa je pel na porciunkulski praznik v samostanski cerkvi sv. Petra in Pavla v Ptuj.

Nadarjen, poln duhovniških in redovnih idealov je začel svoje delo za narod. Nekaj časa je služboval v Gradcu in na Dunaju, toda kmalu je prišel med svoje rojake, kjer je razvil svojo neumorno delavnost. Ni se utrudil niti v svoji izredno visoki starosti. Ko je imel že nad 80 let, je še vedno z

mladeniškim ognjem in s čudovito jasnostjo pridigal vsako nedeljo svojim ovčicam. Velikansko župnijsko pisarno sv. Petra in Pavla v Ptujju je vodil sam z največjo natančnostjo. Ptuj ga ne bo kmalu pozabil in prav tako ne farani sv. Vida pri Ptujju. V teh dveh farah je bil njegov dušnopastirski delokrog.

Pokojni je bil izredno bistrega mišljenja, zato duhovit družabnik. V življenju je bil preizkušen in je s svojega dajal, da je človek kar strmel nad njegovimi domislicami. Bil je zanesljiv svetovalec v najtežjih zadevah. Mladi minoritski patri so imeli v njem in izgubili z njim svojega najboljšega očeta.

V svojem življenju je bil preizkušen v težkih boleznih. Pred 25 leti je prestopil teko operacijo na želodec. Drugo še težjo operacijo je prestopil že kot 82 leten starček. Njegova vesela in močna narava je vse prenesla in trdno smo vsi upali, da se še vidimo, pa je prej po mnogem trpljenju dozoril za nebesa. Umrl je v Muretincih, kjer je tudi pokopan. Tukaj smo ga klicali za svetnika, kar pa ni nič rad slišal. Rekel je, da je treba pri tej besedi naglas spremeniti! Potem bomo svoje dosegli, če bomo svetniki postali! P. svetnik Alfonz, naj vam svetniški sij venča glavo na večno! Počivaj v miru, zvesti služabnik božji in vneti sin sv. Frančiška!

P a x
et bonum!

Mir in
vse dobro!

VLADIMIR TOMINEC:

1. Kaj pa bo sedaj s Podpornim odsekom, ko so prišli Nemei?

Ponovno moramo poudariti, da je Podporni odsek ustanova, pri kateri deluje vsak vpisani član z onim denarjem, katerega je vplačal. Ves denar, ki se je nabral v teku časa pri Podpornem odseku III. reda sv. Frančiška, ni last ne cerkve, ne frančiškanov, ampak je skupna last vseh onih, ki so vplačevali v Podporni odsek. In dokler obstoji zakon o zasebni lastnini, toliko časa ne more nikdo vzeti tega denarja, ker bi ga s tem vzel vsakemu posamezniku. Zato je nepotrebna vsaka bojazen, da bi se kaj spremenilo v Podpornem odseku, samo ljudje ne smejo izgubiti zaupanja, ampak se morajo strniti še bolj močno okrog te svoje ustanove, ki je bila porojena samo na podlagi največje Kristusove zapovedi: »Ljubi svojega bližnjega kakor samega sebe«. In s tem, da zvesto sodeluje pri Podpornem odseku III. reda, izpolnjuje ta nauk, ker s tem pomaga vsakdo sam sebi v času starosti in onemoglosti, istočasno pa tudi svojemu bližnjemu, ker Podporni odsek lahko izvršuje nalogo, ki si jo je zastavil takoj v začetku ustanovitve.

2. Prejemanje stalnega mesečnega zneska.

Kakor vedno, je Podporni odsek III. reda sv. Frančiška tudi v začetku meseca oktobra nakazal stalne mesečne zneske na vse znane mu naslove. Zaradi nastalih razmer pa Poštna uprava ni mogla izvršiti vseh izplačil in je tozadevne nakazane mesečne zneske vrnila s poštними nakaznicami Podpornemu odseku nazaj. Zato opozarjamo vse one, ki bi mogli na kakršen koli način priti v Ljubljano, pa jim Poštna uprava ni mogla iz kakršnih koli razlogov izplačati stalnega mesečnega zneska, da se oglase v uradnih urah pri Podpornem odseku III. reda, kjer se jim bo na podlagi zadostnega izkazila — najbolje, če se predloži Polica Podpornega odseka — izplačal pripadajoči stalni mesečni znesek. Vsem ostalim pa sporočamo, da bomo takoj, ko se razmere uredijo, nakazali vse pripadajoče jim, a še ne izplačane stalne mesečne zneske.

Nove knjige

Cerkev. Spisal dr. Franc Grivec, univ. profesor. Druga izdaja. Založila Ljudska knjigarna v Ljubljani, 1943. Cena vezani knjigi 80 lir. Str. 400. Prva izdaja »Cerkve«, ki je izšla l. 1924., je pošla že pred 10 leti. Pisatelj je sedaj priredil drugo predelano in pomnoženo izdajo predvsem kot učno knjigo svojim slušateljem na teološki fakulteti; pričakuje pa, da jo bodo, kakor prvo izdajo, z zanimanjem brali tudi starejši duhovniki in akademsko izobraženi laiki.

Knjiga je razdeljena v šest razdelkov, v katerih pisatelj razpravlja v Cerкви v tem redu: Ustanovitve in hierarhična ustava Cerkve, Kristus glava Cerkve, Petrovo prvenstvo, svojstva in znaki Cerkve, zunaj Cerkve ni zveličanja, člani Cerkve, Cerkev in država, izvrševanje cerkvenega učiteljstva. V dodatku sta še pridejana okrožnica Pija XII. »Mystici Corporis Christi« in latinsko pisan pregled celotne knjige. Knjigo odlikujeta pred drugimi tovrstnimi učbeniki dve odliki. Pisatelj, ki je strokovnjak za vzhodno bogoslovje, upošteva pravoslavni nauk o cerkvi in zavrača njegove zmote. Druga še važnejša odlika je, da je v drugem razdelku izčrpno podan nauk o skrivnostnem telesu Kristusovem.

Nauk o Cerкви je danes velikega pomena. Ljudje se pod vplivom brezbožnih sil vedno bolj od Cerkve odvrtaajo. Zato je dolžnost katoličanov, da Cerkev vedno bolj in bolj spoznavamo in se poglobljamo v njeno lepoto. Če bomo Cerkev prav spoznali, zlasti po njenem najglobljem bistvu kot skrivnostno telo Kristusovo, jo bomo z vsem srcem vzljubili in nihče nas od naše matere Cerkve ne bo mogel odtrgati.

Veliko poslanstvo te knjige je, da bi po proučevanju čudovite Kristusove ustanove vsi vzljubili Kristusa in da bi vsi, ki vanj verujejo, vzljubili Eno Mater Cerkev. Bog daj, da bi se to zgodilo v čim večji meri.

Jezus Kristus. Po evangelijskih priredil dr. Andrej Snoj. Založila Ljudska knjigarna v Ljubljani, 1943. Cena: navadna izdaja broš. 12 lir, vezana 24 lir, boljše izdaja peg. 27 lir, zlata obreza 37 lir, boljše izdaja imitacija usnja, zlata obreza 42 lir. — Str. 286. Priročne žepne izdaje. Knjižica obsega poleg uvoda dva dela. V prvem delu je opis domovine Jezusa Kristusa v zemljepisnem, političnem in verskonravnem oziru in časovni podatki o Jezusovem življenju, ki bodo za večino bralcev novost. Prvi del je potreben za boljše umevanje drugega, v katerem je življenje Jezusa Kristusa po evangelistih. Vsak izmed štirih evangelistov namreč podaja v svojem evangelijsko zaključeno sliko o Jezusu, a nobeden od njih ne nudi celotnega pregleda o vseh govorih in dogodkih Jezusovega življenja. Popolno sliko o Kristusu dobimo, če strnemo vse štiri evangelijske, t. j. če zberemo in časovno razporedimo tisto, kar ima vsak evangelist svojskega o Kristusu in kar poročajo o njem vsi štirje evangelisti skupno ali dva odnosno trije izmed njih. In to je storil prireditelj in sicer izključno z besedami evangelistov. Za tem sledi jasen pregled Jezusovega življenja po časovnem razporedu. Naša želja je ista, kot je želja prireditelja v uvodu: Naj bi bila ta knjižica sprejeta in naj bi ob času strašnih vojnih grozot, ko se majejo temelji npravnega reda ter se iščejo smernice za nov, boljši red, kazale pot k Njemu, ki je Luč, Resnica in Ljubezen. P. M.

Darovi

Za frančiškanske misijone: 200 lir: Don. G. Ressi, Gorica; po 100 lir: Češnovar Andrej, Ljubljana (za krst zamorčeka), Žene v Kostanjevici na Krasu; 50 lir: Neimenovana; 24 lir: Šribar Marija; po 10 lir: trije neimenovani, Jaklič Ivan; po 5 lir: dve neimenovani.

Za člane Frančiškanske misijske zveze bodo sv. maše: 12. novembra (slovesna črna — ob 7. uri) in 8. decembra, in sicer v frančiškanski župni cerkvi Marijinega Oznanjenja v Ljubljani.

Za Armado sv. Križa: 10 lir: Neimenovana; 8 lir: preč. g. Podbregar Pavel; 5 lir: Jaklič Ivan.

Za sklad III. reda: 110 lir: Plečnik Frančiška, Ljubljana.

Za sklad Cvetja: 20 lir: Zupanc Rezika; 5 lir: Podjed Ivan; po 3 lire: Marinič Milka, Pipp Justa, Tutta Zinka.

Vsem dobrotnikom Bog povrni z nebeškimi darovi!

Poverjeniki Cvetja

Jureca Katarina, Rovte, je pridobila še 1 novega naročnika.

Novi naročniki

Bučer Charlotta, Grom Franca, Klatzer Terezija, Skvarča Slavica.

Grobovi pokojnih frančiškanov v Ljubljani
(Na levo grobni spomenik p. Skrabca)

Anton Sfiligoj

Ljubljana

Frančiškanska ulica (poleg frančiškanske cerkve)
ima vedno na zalogi:

Devocijonalije:

Križe (razpela) lesene in kovinaste s podstavkom ali take, da se pritrdijo na steno. Poleg tega nudim primerne svečnike. — Kipe ▼ višini od 20 cm do 150 in 200 cm. — Svetinjice iz aluminija in posrebrene (alpaka-srebro). — Rožne vence domačega izdelka. — Podobice, za 100 od Lir 4— naprej, in druge nabožne predmete za darila.

Molitvenike, slike, pisarniške potrebščine:

Šolske zvezke, peresa, vse uradne listine, kuverte, črnila, risalno orodje, tuše, risarske glavne papirje, blagajniške in druge trgovske knjige, nalivna peresa, tintnike, pisalne garniture, pisemski papir itd.